І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 168. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 9, 1964 No. 168. VOL. LXXI.

УРОЧИСТИМИ СВЯТКУВАННЯМИ, БАГАТОЛЮДНИМИ ЗДВИГАМИ І КОНВЕНЦІЯМИ ТА ВАЖЛИВИМИ ЗУСТРІЧАМИ І НАРАДАМИ УКРАЇНЦІ АМЕРИКИ Й КАНАДИ ЗАПОЧАТКУВАЛИ НОВИЙ СЕЗОН ГРОМАДСЬКОЇ ПРАЦІ ПІД ЧАС ЗВ'ЯЗАНОГО ЗІ СВЯТОМ „ДНЯ ПРАЦІ" ДОВГОГО КІНЦЯ ТИЖНЯ

Під час зв'язаного зі Святом Праці триденного кінця тижня в суботу, неділю і понеділок 5, 6 і 7-го вересня, як на шляхах Америки і Канади гинули в автомобільних катастрофах сотні осіб, а морські пляжі і гірські вакаційні оселі були заповнені людьми під час майже ідеальної, сонячної погоди, українці в Америці і Канаді відбули цілий ряд багатолюдних здвигів і маніфестацій, святкових урочистостей та важливих нарад, започатковуючи ними новий сезон громадської активности, що стоятиме під знаком великого „показу української сили й зорганізованости", що ним американська преса назвала урочистості відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні 27-го червня ц. р. Бодай короткі звідомлення із деяких з цих імпрез, що відбулися з кінцем минулого тижня, можуть послужити переконливим доказом, що розбуджена до нового життя і нових змагань та зусиль українська сила в Америці і Канаді є справді велика і реальна. Подані в цьому числі „Свободи" синтетичні звідомлення з цілого ряду українських імпрез під час минулого кінця тижня ще не вичерпують усіх цих подій. Немає ще, покищо, звідомлень із з'їзду кол. членів Української Дивізії в Клівленді, із зустрічі та святкувань на оселі ім. Ольжича в Лігайтоні і цілого ряду інших, вістки про які, сподіваємося, зможемо подати в чергових числах „Свободи".

У Стемфорді відбулися великі урочистості благословення нового будинку колеґії св. Василія

Стемфорд, Конн. — У Свято Праці, в понеділок 7-го вересня, тут відбулися великі і багатолюдні урочистості благословення новозбудованого, модерного приміщення колеґії св. Василія, в якій приготовляється молодих студентів до дальших теологічних студій та до священичого стану. Урочистості складалися із чотирьох головних частин: Процесії, що відбулася о год. 10:45 перед полуднем під генеральним проводом всч. о. Любомира Гузара, віце - ректора семінарії св. Василія; торжественної Святої Літургії, яку відправив єпископ Стемфорду Преосв. Кир Йосиф Шмондюк в приявності ВПреосв. Митрополита Кир Амврозія Сенишина та інших українських і латинських Владик; благословення колеґії та, вкінці, святочного бенкету. У процесії, яка відбулася до павільйону біля єпископського палацу в саді, взяли участь українські і латинські Владики та численне духовенство. З українських Владик були там приявні: ВПреосв. Кир Амврозій Сенишин, архиєпископ і митрополит українців-католиків у ЗДА, Преосв. Кир Йосиф Шмондюк, єпископ Стемфорду, Преосв. Кир Ярослав Ґабро, єпископ Шикаґа, Преосв. Кир Ізидор Борецький, єпископ Торонта, Преосв. Кир Андрій Роборецький, єпископ Саскатуну та Преосв. Кир Ніль Саварин, єпископ Едмонтону. З латинських Владик в церемоніях взяли участь: Преосв. Кир Джеймс МекМанус, єпископ-помічник Ню Йорку, Преосв. Кир Ернест Прімо, єпископ Манчестеру і Преосв. Кир Волтер Куртіс, єпископ Бріджпорту. Усі вони опісля взяли участь у Службі Божій яку—як уже згадано — відправляв Преосв. Кир Йосиф Шмондюк у приявності ВПреосв. Митрополита Кир Амврозія Сенишина, який виголосив проповідь українською мовою, та духовенства і великих мас народу. Проповідь англійською мовою виголосив Преосв. Кир Ярослав Габро, до речі один із перших ґрадуантів семінарії св. Василія в Стемфорді. Сослужили відправі впреп. монс. Вол. Паска, впреп. монс. Лев Адамяк, преп. о. Василь Макух, преп. о. Петро Скриньковський та преп. о. Степан Баландюк, а діяконували — преп. Ярослав Данилюк та преп. Степан Чомко. Майстром церемонії були преп. о. монс. Еміліян Монастирський та всеч. о. Любомир Гузар. Співав хор церкви св. Михаїла з Гартфорду під дириґентурою Олександра Пришляка. Безпосередньо після Служби Божої відбулося благословення нового будинку колеґії. Чину благословення каплиці в колеґії довершив ВПреосв. Митрополит Кир Амврозій Сенишин, а для семінаристів поблагословив Преосв. Кир Ярослав Ґабро. Після церковних урочистостей відбулося ще відкриття й оглядини нововлаштованого Українського Музею, фахово влаштованого під протекторатом Преосв. Кир Йосифа Шмондюка та під дирекцією д-ра Василя Ленцика. Після цих урочистостей відбулося в залях колеґії прийняття для учасників, під час якого привітання виголосив Преосв. Кир Йосиф Шмондюк. Український Народний Союз репрезентували на цих урочистостях гол. предсідник Йосиф Лисогір, заступниця гол. пред. Анна Герман, гол. касир Роман Слободян, гол. секретар д-р Ярослав Падох, гол. радна Анна Чопик, редактори А. Драган і Вол. Душник та ін. Між приявними були численні провідні крайові і місцеві діячі, між ними голова Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, голова Політичної Ради УККА адв. Степан Ярема, архітект новозбудованої колеґії інж. Юліян Ястремський. Стемфорд і шляхи доступу до нього були цілком під знаком цих урочистостей і коли цей дописувач при в'їзді до Стемфорду запитав у прохожого за найкоротшою дорогою до колеґії св. Василія, то цей свою відповідь попередив заввагою: здається, що сьогодні всі їдуть до цієї колеґії.

Лемки Америки і Канади відбули свою 4-ту зустріч

Вотервліт, Н. Й. — В неділю 6 вересня тут, недалеко столиці стейту Ню Йорк Олбони, відбулася Четверта Зустріч Лемків Америки і Канади, присвячена сумним річницям виселення і знищення Лемківщини польським комуністичним урядом. До Вотервліт, сильного лемківського осередку, прибуло понад 400 лемків з багатьох місцевостей і стейтів, включно з делеґацією з Канади, яку очолював редактор „Лемківських Вістей" Юліян Тарнович. Богослуження в українській католицькій церкві, яке відправив парох о. Б. Волошин, розпочало Зустріч. Опісля в церковній залі відбулася святочна програма, започаткована привітом місцевого пароха о. Б. Волошина. Голова Організації Оборони Лемківщини Юліян Котляр відкрив Зустріч, підкреслив вагу подій і нашу віру у відбудову Лемківщини. Він сам, як учасник боїв УПА, був свідком знущань окупантів над безборонним населенням. Ядерну доповідь про „Минуле й сучасне Лемківщини" виголосив інж. Б. Чайківський. В мистецькій програмі виступив дитячий хор парохіяльної школи. Голова місцевого відділу ООЛ І. Ротко підготовив аматорську групу з 8 жінок, що відспівали чотири лемківські пісні. Деклямували А. Скалій і В. Яніщак. Народні танки виконали молодша і старша група „Верховина". Коротку доповідь про „Лемків в Америці" виголосив Т. Вислоцький, про завдання Організації Оборони Лемківщини говорив голова Юліян Котляр. Вкінці учасники схвалили одноголосно резолюції, запропоновану Сквіртнянським. Привіти виголосили ред. Юліян Тарнович, проф. Б. Загайкевич, С. Пельц. Письменні привіти відчитав о. Б. Волошин, між іншими від Українського Народного Союзу, що прислав рівночасно дар 100 дол. на потреби організації і її органу „Лемківські Вісті". По святочній програмі учасники Зустрічі продовжували до пізніх годин в Українському Горожанському Клюбі товариську гутірку і забаву, зустрічалися знайомі з різних стейтів, учасники боїв УПА згадували свої зустрічі в лемківських селах, а всі разом скріплювали свою віру в краще майбутнє Лемківщини.

Григорій Китастий творить у Шикаґо Ансамбль молодих бандуристів

Шикаґо. — Сюди прибув на постійне перебування видатний знавець бандури, дириґент славетної Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, композитор Григорій Китастий. Крім звичайного заробітку на життя настроюванням фортеп'янів, Г. Китастий зайнявся дуже важливою справою — створенням Ансамблю молодих бандуристів. На заклик майстра відгукнулася місцева Філія Об'єднання Демократичної Української Молоді, при якій уже постав Ансамбль. Навчання там провадить Г. Китастий безкоштовно, приймаючи до складу юнаків і дівчат віком від 14 років, хто має слух та бажає навчитися грати на бандурі.

Ліґа Української Молоді Північної Америки відбула 31-шу конвенцію вперше у Вашинґтоні і вперше вибрала собі президентку

Вашингтон. — Упродовж минулої суботи, неділі і понеділка, 5, 6 і 7-го вересня, тут у приміщеннях готелю Шоргем відбулася 31-ша з черги річна конвенція Ліґи Української Молоді Північної Америки, що об'єднує в своїх рядах головно молодь народженої в ЗДА і Канаді ґенерації. Це була 31-ша конвенція з черги, але перша у столиці Америки й перша, в результаті якої обрано на голову цієї організації дівчину — Анну Перташ з Джансон Сіті. В конвенції взяло участь 150 зареєстрованих делеґатів та багато гостей. Конвенція почалася реєстрацією делеґатів уже в п'ятницю, 4-го вересня, та продовжувалася початково різними товариськими імпрезами. Перед початком ділових нарад в суботу, делеґати відбули паломництво до пам'ятника Тарасові Шевченкові та до могили президента Джана Ф. Кеннеді, на якій покладено вінок. Ділові сесії відбувалися в суботу, в неділю — після Богослужень та в понеділок. В неділю ввечері відбувся святочний обід з концертовою програмою. Програму відкрила Анна Гімчак, Віра Леджер відспівала американський гимн, а всч. о. Теодор Данусяр провів молитву. Головним промовцем під час бенкету був Пол Н. Санкер, директор публічних зв'язків Американського Комітету Свобода, який одержав відзначення американського Заморського Пресового Клюбу. Темою його блискучої промови було „Рормова з Україною", приготована на підставі одержаних в Комітеті Свобода листів з України. Конвенцію вітали проф. Лев Добрянський від Українського Конґресового Комітету, д-р Ярослав Падох від Українського Народного Союзу, Ярослав Пронько від Українського Робітничого Союзу та Марсія Секелик від Української Народної Помочі. В концертовій частині програми виступали солістка Ольга Павлова, Квартет Бандуристів та група танцюристів, між якими дует танцювали малі Дарія і Михайло Терпаки, діти теперішнього шефа Українського Відділу „Голосу Америки" Михайла і Люби Терпаків. З доповіддями чи заввагами виступали ще Іван Кучмій, Надія О'Шеа. Закінчено бенкет молитвою, яку провів всч. о. Юрій Гулей та співом українського національного гимну. В результаті нарад схвалено відповідні резолюції та обрано нову Управу в такому складі: Анна Петра (Джансон Сіті) — президент, Микола Качмар (Огайо) — віце - президент, Володимир Прийма (Скрентон) — скарбник, Тарас Горбачевський (Йонґставн) — фінансовий секретар, Ірина Пасічник (Пенсилвенія) — рекордова секретарка, Володимир Боднар, Олександер Данько і Іван Кучмій, Йосиф Яворський і Марія Гулик — дорадники. До Культурної Фундації Ліґи обрано Василя Полевчака на місце Йосипа Сміндака, каденція якого цього року закінчилася. До Управи Фундації належать ще П. Вадяк та Вол. Бакад. Конвенція, крім ділових нарад, бенкету й товариських імпрез, включала також спортові змагання.

Спілка Української Молоді Америки відбула на своїй оселі в Елленвіл багатолюдну маніфестацію в 150-річчя Т. Шевченка та 50-річчя УСС-ів

Еленвіл, Н. Й. — На велике і справжнє людське муравлище виглядала оселя Спілки Української Молоді Америки в сусідстві Союзівки поблизу цього міста впродовж минулих суботи, неділі і понеділка, 5, 6 і 7-го вересня, як тут відбувалася величава маніфестація цієї організації з нагоди 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка та 50-річчя створення Леґіону Українських Січових Стрільців. Уся велика площа оселі, як і шляхи доступу до неї були зайняті автомобілями із реєстраційними таблицями з багатьох стейтів, як і Канади, що ними приїхали Сумівці і гості. Програма маніфестаційного здвигу почалася показами мистецької самодіяльности поодиноких Осередків СУМА вже в суботу, 5-го червня, з виступами Капелі Бандуристок та декляматорів і танцювальних гуртків з Осередків СУМА з Бінґгемптему, Нюарку, Ню Йорку, Бостону, Сиракюз, Філядельфії, Трентону та ін. Кульмінацією здвигу була маніфестація в неділю, 6-го вересня. Почалася вона піднесенням американського і українського прапорів під звуки американського і українського гимнів та вимаршом точно 1 322 уніформованих сумівок і сумівців з їх 22-ох осередків на площу маніфестації. Саму маніфестацію попередили Святі Літургії в українському католицьком і православному обрядах. Католицьку відправив всч. о. Любомир Гузар, а православну всч. о. Іван Ткачук у приявності ВПреосв. Архиєпископа Мстислава. Після Богослужень відбулася маніфестація з виступом кол. голови українського правління у Львові в 1941-му році та теперішнього голови Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН) Ярослава Стецька, який в червні цього року вивів з рівноваги совєтського диктатора Хрущова покладенням вінка на могилу шведського короля Карла XII, союзника гетьмана Мазепи, в Стокгольмі. Під час маніфестації виголошено і відчитано численні привітання, в цьому привітання від голови Проводу Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів проф. Степана Ленкавського, багатьох американських законодавців і губернаторів та численних установ і діячів. Від імені УНСоюзу вітав здвиг особисто головний предсідник Йосип Лисогір. Багата і різноманітна програма здвигу продовжувалася в неділю ввечері та в понеділок. Організатори здвигу оцінювали загальну кількість приявних на понад 10 000 осіб. Здвигом проводила Команда в складі: М. Почтар — голова, П. Шагай — заступник, М. Яремко і М. Яськів — обозний і обозна, Христя Губіцька — писар, В. Лавро, М. Кормелюк, А. Жебіняк, М. Кормило, П. Лужицький — члени Булави; Я. Гуменюк — фінасовий референт, Е. Курило, Ю. й І. Кононів, М. Кормелюк, М. Солтис, Ф. Луцишин — Мистецька Комісія.

На „Вовчій Тропі" відбувся 6-ий загальний з'їзд Уладу Старших Пластунів

Іст Четгем, Н. Й. (О. Д.) — Упродовж минулого довгого кінця тижня — від п'ятниці 4-го вересня до понеділка 7-го вересня включно, тут на своїй оселі „Вовча Тропа" радив 6-ий з черги Загальний З'їзд Уладу Старших Пластунів, в якому взяло участь понад 350 пластунів із ЗДА і Канади. Командантом З'їзду був ст. пластун Орест Білоус, а в нарадах взяли участь такі відомі пластові діячі, як голова Головної Пластової Булави пл. сен. інж. Яро Гладкий, головна булавна пластунок пл. сен. Ольга Кузьмович, головний булавний пластунів пл. сен. інж. Тарас Дурбак, член Головної Пластової Ради пл. сен. Ганна Коренець, голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Юрій Ференцевич, представник Крайової Пластової Старшини Канади пл. сен. Омелян Тарнавський та багато інших. Під час нарад, що відбувалися у формі панелів і дискусій, заторкнено та обмірковано багато життьових проблем Уладу Старших Пластунів, у цьому такі проблеми, як праця старших пластунів у суспільстві, чужинні впливи в Пласті та ін. Крім ділових нарад, відбулися ще спортові змагання, вечірка, „весела ватра". В неділю, 6-го вересня, пластовий капелян всч. о. Менцінський відправив Службу Божу та поблагословив прапор куреня старших пластунок „Буриверхи".

Мистецькі вечори з участю М. Лисогір, Р. Прийми, Ю. Богачевського, К. Стецюк та квартету Союзівки були атракцією великого тижня на Союзівці

Союзівка, Керґонксон. — Тенісові і плавацькі змагання, що виповнили усі три дні великого кінця тижня на цій Оселі УНСоюзу в Кетскильських горах, завершувалися кожного вечора мистецько-розваговими вечорами з участю відомих наших співаків і танцюристів. В суботу, 5 вересня в програмі 10-го вечора Союзівки виступали балерина Рома Прийма-Богачевська і співак-баритон Юрій Богачевський. На програму їхнього мистецького вечора, що його відкрив проф. Іван Задорожний і до якого акомпаніювала відома піяністка проф. Іванна Прийма, склалися сольові точки Юрія Богачевського, який відспівав низку пісень-композицій чужоземних й українських композиторів, і танки Роми Прийми-Богачевської, яка вивела три танки: „Русалка", „Верховина" і „Весела Сваха". Зібрані гості відвідувачі Союзівки, які виповнили вщерть велику концертову залю „Веселки", зустрічали кожну із виведених точок тепло і рясними оплесками. Зараз же на другий день, в неділю 7 вересня увечері відбувся черговий, одинадцятий вечір, на програму якого склалися виступи відомої оперової співачки Марії Лисогір, яка з експресією і з чуттям відспівала при фортепіяновому супроводі Олі Дмитрів вісім українських пісень. Дальша програма вечора, що нею проводила пні Квітка Стецюк, була частинним повторенням „Живого Лиса Микити" із показом виконаних уже Едвардом Козаком-ЕКО-м карикатур членів Головного уряду УНСоюзу й управи Союзівки, із виступами квартету Союзівки в складі Лесі Васьків, Ані Шевченко, Дарії Голубець і Миросі Нагорняк, яким акомпаніювала Оксана Городецька, із союзовими і союзівковими сплітками „Сорока на плоті", що їх читала п-ні Квітка Стецюк і з „Піснею про докторову", що її відспівав Володимир Генриш при вокальному супроводі квартету Союзівки. Після концертів, в суботу і в неділю, як також в п'ятницю 5-го вересня, відбувалися і на танковій плятформі й у великій залі „Веселки" забави з танцями, до яких грало дві оркестри „Амор" й п. Задорного. Гарна погода, спортові змагання та мистецькі імпрези притягнули на Союзівку сотки гостей і відвідувачів, які взяли теж численну участь в богослуженнях, що відбувалися в неділю 6-го вересня в українській католицькій і православній каплицях на Союзівці.

Л. Воробкевич, Л. Друневич, К. Бень, В. Роговський і П. Кілдафф здобули тенісові перемоги УСЦАК у змаганнях на Союзівці

Союзівка, 7-го вересня. — Дев'яті річні тенісові першості Української Спортової Централі Америки і Канади закінчилися після трьох днів змагань церемонією вручення чаш УНСоюзу, Союзівки, „Свободи" і „Українського Тижневика" та грамот УСЦАК новим чемпіонам Централі 1964 року. Лев Воробкевич, змагун „Черника" з Дітройту, повторив минулорічний успіх і здобув знову першість чоловіків після ряду завзятих зустрічей, які закінчив він перемогою у фіналі над надійним 17-річним тенісистом Іваном Дурбаком, змагуном КЛК. Фінальна гра цих заавансованих змагунів дала вислідн сетів 7:5, 4:6 і 6:1 в користь досвідченого минулорічного чемпіона. Серед жінок добились до фіналу Люся Друневич і Андрія Кейбіда, знову ж, як у чоловіків, минулорічна чемпіонка та минулорічна першунка юначок. Люся Друневич, змагунка „Львова" з Торонта, перемогла у фіналі вислідом 6:1, 6:3

(Закінчення на стор. 8-ій)

Українці Канади відзначили 150-річчя Шевченка величавим „Українським днем" у Вінніпеґу та сесією ПАУК у справі світового конґресу

Вінніпеґ, Канада. — Українці Канади започаткували новий сезон своєї громадської активности величавим святкуванням 150-ліття народин Тараса Шевченка в цій столиці Манітоби, перед парляментом якої стоїть пам'ятник Кобзареві України, та черговою сесією Пан-Американської Української Конференції в справах плянованого вже від довшого часу Світового Конґресу Вільних Українців. З нагоди цих урочистостей посадник Вінніпеґу, сам українського роду, Степан Дзюба, проголосив дні від 5-го до 7-го вересня Українськими Днями, а в урочистостях взяли участь високі провінційні і крайові достойники, включно з колишнім прем'єром і тепер лідером опозиції, відомим приятелем українців Джаном Діфенбейкером. В програму цих днів увійшли сесія ПАУК в авдиторії Комітету Українців Канади, бенкет та „вишивані вечерниці" в готелі Роял в суботу, 5-го вересня, а в неділю, 6-го вересня, відбулися головні Шевченківські святкуваня: Служби Божі в українських церквах і пом'янення Т. Шевченка, офіційне відкриття Залізної Шевченківської Фундації і презентація видань, зібрання і маніфестаційний похід до пам'ятника Т. Шевченкові під гаслом: „За здійснення волелюбних ідеалів Шевченка", програма біля пам'ятника Шевченкові, вмурування землі з могили Шевченка в Каневі, концертом духової оркестри з Шикаґа та покладення вінків, і ввечері велика академія - концерт у міській авдиторії. На нарадах ПАУК, які відкрив і якими проводив її голова і голова КУК впреп. о. шамбелян Василь Кушнір, Український Конґресовий Комітет репрезентували його екзекутивний віце - президент Йосип Лисогір, секретар Ігнат Білинський та директор канцелярії Василь Мудрий. Подробиці цих святкувань і нарад які мали великий відгомін також у канадійській пресі — в чергових числах „Свободи".

В Торонті відбувся 3-ій З'їзд Українських Інженерів Північної Америки

Торонто, Канада. — В днях 5 і 6-го вересня ц. р. відбувся III-ій з'зд Українських Інженерів Північної Америки у репрезентативних залях готелю Роял Йорк. Участь в з'їзді взяли біля 230 осіб, між якими були 80 гостей та 150 членів Українського Технічного Товариства Канади і Товариства Українських Інженерів Америки. Між гостями на з'їзді були Владики Українських Католицької і Православної Церков, проректор Українського Вільного Університету проф. О. Кульчицький з Европи, професор Масачусетського Інституту Технології у Бостоні д-р А. Смакул та поет неоклясик інж. Є Маланюк. Програма з'їзду охоплювала дві пленарні сесії і дві сесії студійного характеру, та наради з'їздових комісій. Пленарні сесії вів діловий предсідник інж. Б. Лучаковський з філядельфійського відділу Т.У.І.А. Студійні сесії були під проводом інженерів Пастернака і Р. Грабовича, У.Т.Т.К. Доповіді тематичного змісту читали проф. Ол. Кульчицький та інженери Л. Яцкевич (Філядельфія) та Геник - Березовський (Торонто). В студійній частині з'їзду, стан головних галузей технології в сучасній Україні проаналізували доповідачі інж. Пастернак і Янішевський (УТТК) та д-р О. Біланюк, інж. Лучаковський і інж. Химич (Т.У.І.А.). Інженери І. Мокрівський та І. Метіль відчитали доповіді, яких автори інж. А. Волосенко і Р. Бористен-Ткач (усі Т.У.І.А.) не змогли взяти особистої участі в з'їзді. Ділові сесії з'їзду були успішно завершені балем інженерів в суботу 5-го вересня та бенкетом в неділю 6-го вересня. Організаційний Комітет з'їзду очолював інж. Цибульський (У.Т.Т.К.), співпрацюючи тісно з Управами братніх Товариств.

У Філядельфії відбувся З'їзд Дрогобичан

Філядельфія, Па. — 5 і 6-го вересня тут відбувся З'їзд колишніх мешканців Дрогобича і Дрогобиччини, в якому взяло участь коло 200 осіб. В суботу голова З'їздового Коміт. Юрій Гаврилів відкрив З'їзд у великій залі Горожанського Клюбу при 847 Н. Френклин вулиці, вітаючи присутніх та гостей, між якими був і президент УНР в екзилі д-р Степан Витвицький, якого присутні оваційно зустрічали, як свого земляка. З'їзд започаткував молитвою о. Іван Мак. Проводили нарадами Ю. Гаврилів, Степан Спринський та Володимир Осередчук. Д-р Віктор Пацлавський виголосив доповідь про Дрогобич, д-р Лука Луців обговорив видання Історично - Мемуарного Збірника про Дрогобиччину, а після запитів і дискусії відбувся вибір Центрального Комітету Дрогобиччини, завданням якого має бути видання Збірника про Дрогобиччину, по змозі до 1966-го року, коли у вільному світі українці відзначатимуть 50-річчя з дня смерти великого уродженця Дрогобиччини. Присутні з ентузіязмом прийняли цю думку і на З'їзді склали зразу на цю ціль кількасот долярів, обіцяючи в найближчому часі пожертвувати або зібрати у формі передплати $10 000. В суботу увечері відбулася забава, а в неділю в катедральній церкві у Філядельфії уродженець Дрогобича о. Іван Мак виголосив зворушливу проповідь про релігійні й національні завдання української еміґрації. По Службі Божій о. Мак відправив Панахиду за героїв, — борців за волю України із Дрогобицької Землі. О год. 2-ій по полудні відбувся в залі Горожанського Клюбу Святочний обід із мистецькою програмою. Проводили Бенкетом п. Ю. Гаврилів і п. Стрийський. Провів молитву о. Микола Баранецький. В мистецькій програмі виступали відомі артисти із своїми програмами — Богдан Паздрій, Ярослав Пінот-Рудакевич і Оксана Рудакевич та Вероніка Цегельська, якій акомпаніювала Лідія Бульба. Усно вітали З'їзд Степан Гавриш — окружний організатор — від УНСоюзу, Степан Спринський головний секретар — від Провидіння, д-р В. Верган від — Українського Робітничого Союзу, д-р Еміліян Гарасим та інші. Між письмовими привітами був привіт від Комісії Регіональних Дослідів при НТШ та від п-і Марії Донцової - Бачинської з Відня. Під час Бенкету схвалено відповідні резолюції, в яких закликається всіх уродженців Дрогобицької Землі підтримати Центральний Комітет Дрогобичан в його намаганні зібрати матеріял до запланованого Збірника про Дрогобиччину та щедро допомогти і матеріяльно, щоб якнайскорше можна було здійснити цю ціль. Організаційний Комітет дякував пресі за підтримку в його дотеперішній праці і всім тим, що причинилися чимнебудь до влаштування З'їзду. Після проведеної молитви о. Маком голова З'їзду і голова Центрального Комітету Дрогобичан п. Ю. Гаврилів закрив З'їзд, а присутні щиро дякували ним очолюваному Комітетові.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc.. 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Виборча кампанія

Американська виборча кампанія триває кругло два місяці: від початку вересня до початку листопада. Все те, що до цього часу проголошували партійні плятформи й говорили на взаємну адресу виборчі кандидати — це було, так би мовити, провірюванням ґрунту і стежною перестрілкою. Правда, вони дали вже передсмак, як виглядатиме цьогорічна виборча аґітація з обох сторін. З рукою на серці — трудно захоплюватися дотеперішніми її зразками. Хоч демагогія є, сказати б, узаконеним традиційним засобом у кожних виборах в широкому світі, у цьогорічних американських виборах вона, мабуть, буде особливо фаворизована. А втім, можна сумніватися, чи будь-котрий сяк-так розсудливий американський виборець повірить демократам, що сенатор Ґолдвотер є „реакціонером" і „підпалювачем війни", як теж, чи виборець повірить республіканцям, що Линдон Б. Джансон є „угодівцем" у відношенні до комуністів.

Переборщування і затьмарювання сутніх справ, що становлять предмет виборчої кампанії і з'ясовують різниці у становищах обох кандидатів, це її неґативна сторінка. Проте, було б невірно й несправедливо підтягати під знаменник демагогії все, що говориться й пишеться у виборчій кампанії. Особливо в цьогорічних виборах виразніше як у всіх виборах від кінця останньої світової війни, американський нарід дістає нагоду вибирати між двома концепціями правління: за давнім зразком обережної політики, з поширенням значення федеральної влади у внутрішньому житті країни та зберігання миру на базі „півіснування", і по другому боці з підсилюванням індивідуальної ініціятиви і стосування більшої відваги в закордонній політиці.

Американська преса повна статтей на тему виборчих шансів обох партій і їх кандидатів. Але — цікава річ — навіть дуже прихильні до одного чи другого кандидата часописи не ризикують виступати з рішучими твердженнями, що переможе такий-то кандидат. Директор Інституту Міжнародних Студій при Каліфорнійському університеті, Сеймур Мартин Пипсет, у статті „Приватні опінії при опитах" звертає слушно увагу, що американські виборчі пророцтва виявлялися багато разів фальшивими: у 1948 році всі опитування виказували „безсумнівну" перемогу республіканського кандидата Томаса Дюї, а насправді переміг Гаррі С. Труман; у 1960 році ніхто не думав, що з-посеред понад 68 мільйонів відданих голосів Джан Ф. Кеннеді матиме перевагу всього тільки на 118 000. У 1964 році всі виборчі „специ" твердили, що кандидатом Республіканської партії буде хтось із її „золотої середини" — а Беррі Ґолдвотер був обраний зараз же у першому голосуванні.

Пресові аналізи й коментарі на тему виборчих шансів мають одну велику позитивну вартість: збільшують зацікавлення громадян виборами. Передбачають, що 3-го листопада цього року, коли матимуть право голосувати кругло 113 000 000 громадян, яких 43 000 000 волітимуть сидіти вдома, як піти до виборчої домівки. Це — темне місце американського громадсько - політичного життя. Таке сумне, невідоме в Західній Европі явище має багато причин. Найповажнішою ціллю всієї виборчої кампанії повинно бути передусім — зактивізувати громадянство. Хай кожний голосує, як хоче, як йому диктують його світогляд, його симпатії, його совість. Аби тільки голосував, а не був „невтральним". Це стосується також американських українців: активізація в загальному державному житті ЗДА — найперша передумова їх впливу на політику Уряду.

Проґресивна русифікація

Факт безупинної, щораз глибшої й ширшої русифікації українського населення в УССР не підлягає ніякому сумнівові. Проявляється русифікація в усіх ділянках життя України і наявність її підтверджують самі ж таки совєтські статистичні матеріяли й дані, публіковані офіційними статистичними установами. Яскравим і переконливим показником здійснюваної Москвою русифікації України, зокрема українських міст західніх областей, окупованих в роках другої світової війни, можуть бути висліди проведеного в СССР у січні 1959 року перепису населення. Так, наприклад, згідно з опублікованими в „Підсумках всесоюзного перепису населення 1959- р." для Української ССР даними, столиця України, Київ, мала 1 104 334 осіб населення, в тому числі 664 000 українців і 254 000 росіян. Але якщо йде про мову київського населення, то російською мовою говорило там 635 000 осіб, а українську мову, як рідну, подали лише 180 000 осіб. Подібна ситуація й по інших містах центральної і східньої України. Факт безоглядної русифікації унаглядніюється особливо в даних про західні області України, де до 1939 року не було й кількох тисяч росіян. По 20 роках — в 1959 році — в цих областях з'являються вже десятки тисяч росіян: у Львівській області — 181 000, в Івано-Франківській, колишній Станиславівській — 40 000, в Тернопільській — 27 000, в Рівенській — 39 000, в Закарпатській — 30 000 і в Чернівецькій аж 51 000.

Усе це незаперечні цифри й дані, хоч можливо трохи й „підправлені", щоб не надто тривожити українців. І тому совєтський режим намагається всіма силами з'ясовувати цей денаціоналізаційний з українського становища процес, як ... природний розвиток, зумовлений „прагненням" до ленінського „зближення і в дальшому злиття націй". Непідхлібну ролю в цьому „з'ясовуванні" русифікаційних процесів призначив режим партійним науковцям і публіцистам українського роду, вимагаючи від них не тільки виправдувати русифікацію, але навіть ґльорифікувати її, як проґресивний, сприятливий для розвитку українського народу процес.

Характеристичним прикладом такого режимного шантажу може бути й стаття совєтського київського науковця, якогось В. І. Наулка, п. н. „Національний склад населення Української ССР", надрукована в журналі „Народна творчість і етнографія" (книжка 3 з 1964-го року). Не зважаючи на наведені ним факти, що в УССР „при збільшенні українського населення на 10% число росіян зросло у два рази", і що кількість росіян серед міського населення в українських містах збільшилася в 1959 році до 30% у порівнянні до 1926 року, коли їх було всього 21.4%, В. І. Наулко називає цей факт ... „допомогою російського народу" для України. Русифікацію західньоукраїнських міст, Борислава та інших, він визначає, як наслідок „запрошення ... спеціялістів з Російської Федерації й Азербайджану". „Позитивним" „важливим" і „дійовим" фактором для нього є збільшення кількости тих мешканців України, які говорять російською мовою. Тад само позитивно оцінює він „змішані в національному відношенні шлюби" з жінками не своєї національности, що їх у 1927 році було 3.36, а в 1959 р. 18.5 на 100 осіб.

В усіх цих ствердженнях, особливо ж у своєму висновку про „проґресивну ролю" цих „процесів етнічного зближення" автор статті доходить до вершка національного заперечення, демонструючи водночас із цим справді таки ненормальні умови наукової праці в Совєтському Союзі, чи точніше спричинений цим режимом проґресивний параліч наукових дослідів і наукової думки.

НАУКА ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Мюнхен. — 25 років тому — 1-го вересня 1939-го року — Гітлер послав своє військо на Польщу. Фанфари і переможні марші залунали по радіо, сповіщаючи про те, що німецька армія зайняла Ґданськ.

Сьогодні я мав розмову з одним знайомим німцем, який у той час ще не був у війську, але незабаром був мобілізований. Я спитав його, як сприйняла людність Німеччини початок другої світової війни. „Із захопленням", — була його відповідь. — „Дійсно всі хотіли війни?" — „Ні, я не кажу про старших, що пам'ятали першу світову війну і боялися, що знов мільйони людей ляжуть у могилу. Захоплювалась молодь, що була під впливом урядової пропаґанди. Здавалося, що Гітлер за одним замахом війною - блискавкою розв'яже всі питання міжнародної політики, і після того настане мир і добробут для Німеччини. Але, — зазначив мій співрозмовник, — вийшло навпаки".

Це „навпаки" можна виразити числами і географічними просторами. Німеччина утратила 8 000 000 убитими, більше як мільйон вояків зникло в полоні в Совєтському Союзі, 4 000 000 стали інвалідами. Поза тим німці втратили території на Сході в користь Росії, Польщі і Чехо - Словаччини (Судетські землі). Німецьких колоністів, що жили століття в Україні, Балтиці, в Румунії, Угорщині та в Юґославії, після 1945-го року виселено на Захід. З окупованої совєтським військом території навколо Берліну Москва створила свого „супутника", так звану Німецьку Демократичну Республіку, під диктатурою німецької комуністичної партії.

Було б неправильно скидати всю вину за цю катастрфу на самого Гітлера. Це те саме, що винуватити за злочини комуністичного режиму самого лише Сталіна та його „культ особи".

Німецький націоналізм, якому дав найяскравіший вираз Гітлер, був і перед першою світовою війною, і він набрав особливої сили після поразки у війні 1914-18 років.

Німці — політично молода нація. До 1871 року німецький народ жив у кількох незалежних державах: Прусії, Барії, Вюртембергу, Гессені і т. д. „Народ мистців і філософів" мало турбувався справами міжнародної політики, це була справа князів і королів. І також після створення Німецької імперії в 1871 році політика була в руках німецької аристократії та кайзера, бо вибраний на основі загального голосування парлямент Німеччини не міг створити уряду, згідно з волею більшости.

Не живши нормальним демократичним життям, бувши „підданим", а не вільним громадянином, німецький обиватель сприйняв проголошену в листопаді 1918-го року республіку, як наслідок воєнної поразки. Політично вироблена нація прийняла б поразку як факт і шукала б шляхів до замирення і співжиття із колишніми противниками. Але в Німеччині в 1919-му році і в пізніших роках створено політичну леґенду про непереможність німецького війська, про те, що поразка 1918-го року була наслідком „удару в спину", бо, мовляв, революція в запіллі зруйнувала фронт на Заході. До речі, цю леґенду ширив безсоромно ген. Людендорф, хоч уже у вересні 1918-го року він заявляв урядові, що війна програна і що треба вступити в мирові переговори з Англією, Францією та Америкою.

На цих леґендарних дріжджах виріс націоналістичний рух Гітлера, з фінансовою допомогою великого немецького капіталу (Тіссен та інші).

Слід пригадати, однак, що партія Гітлера не могла здобути більшість у парляменті. „99% більшість" мав Гітлер у виборах після 1933-го року, коли через слабосильність старого уже президента Гінденбурґа був він призначений на пост канцлера Німеччини. На цього „ґефрайтера" з почудернацьки підстриженими вусиками, дивилися ґенерали й адмірали німецької армії спочатку як на випадкову фіґуру.

Бачивши войовничі пляни „ґефрайтера" і розуміючи, що Німеччина війну програє, ґенерали збиралися усунути його від влади. Але на поміч Гітлерові прийшла політика західніх держав — Великобританії та Франції, які за всяку ціну хотіли зберегти мир. Імена Чемберлейна та Даладіє — прем'єрів Великобританії та Франції — загально відомі.

Гітлер, в надії на миролюбність „гнилої демократії" ставив щораз нові вимоги до цих держав та їхніх союзників. Він захопив Райнську область, прилучив Австрію, зруйнував Чехо - Словаччину. Коли після окупації Чехії німецькими військами 15-го березня 1939 року уряд Великобританії дав ґарантію, що буде обороняти Польщу проти евентуальної німецької аґресії, то Гітлер уважав це за формальність, за якою не стоїть загроза війни.

Договорившись із Сталіним 23-го серпня 1939 року про розділ Польщі і балтійських республік, Гітлер почав війну проти Польщі. Він думав, що і ця аґресія не викличе конфлікту із західніми великодержавами. Але тут німецький „чудотворець" помилився. Замість „блискавичної війни" довелося вести війну п'ять з половиною років, без надії на почесний мир.

Відповідальні люди в Німеччині хотіли спинити кривавий бенкет, затіяний шаленим „ґефрайтером". Ще був замах на Гітлера 20-го липня 1944 року. Але історія дала йому доґрати ролю до кінця. Тепер уже не творять у Німеччині леґенди про німецьку непереможність. Тяжка наука, оплачена мільйонами трупів. Романтизм у політиці не оплачується. Віра у „вождів", „геніяльних циників" з великим апетитом і аморальними методами зникла в Німеччині. Нація мрійників прийшла до реалізму в політиці.

П. А.

А. Крупський

СПРАВА, ЩО ВИМАГАЄ ШИРОКОЇ АКЦІЇ

(II)

Автор кілька разів перевиданої праці: „Гістори оф Рашша" — Джан Лоренс. Сам він є англійцем, під час другої світової війни був акредитованим кореспондентом у Москві, а тепер є редактором журналу „Фронтір".

На 35-ій стор. своєї книжки Д. Лоренс пише: „Населення північної та центральної Росії називається великоросами на відміну від південних українців, або малоросіян". При цьому він, покликаючись на російського історика Ключевського, розказує про те, як клімат вплинув на різницю характеру „північних" і „південних" росіян.

Стор. 39: „Три роки пізніше Юрій Довгорукий помер, і відтоді вибухла велика ненависть між українцями та великоросами". І далі на 40-ій стор.: „Андрій не хотів володіти в Києві, але також не мав наміру спокійно приглядатись тому, як у південній Росії зростав його суперник. В 1171 р. він вислав своє військо на Київ, і „мати руських городів" була захоплена і немилосердно сплюндрована". Стор. 57: „В 13-му ст. ряд енерґійних російських князів створили сильну державу в провінціях Галичини і Волині, що межувала з католицькою Польщею і з багатими, але висуненими на загрозу землями України. Ця держава з півночі була забезпечена болотами Прип'яті, а з півдня Карпатами..." Далі він пише: „Хоч релігія ділила Галичину від Польщі, організація спільнот творила прихильний контакт між сусідами католиками і православними. Одначе, у Великоросії, яка була твором організації князів — завзятих колоністів, було інакше, як в Україні та Польщі. Стан північного дворянства був встановлений щойно по першій хвилі колонізації, і воно мусіло підпорядковуватись контролі шляхти, що організувала нові провінції. Однак у південній Росії, так, як в Польщі, родове місцеве дворянство, що росло разом з країною від ранньої історії, зберегло свої звичаєві привілеї. І тому великі бояри Галичини ніколи не були підпорядкованими контролі накидуваної великими князями півночі на тих, хто ставав на їхню службу".

Наведене твердження не було перешкодою в тому, щоб автор далі доводив, що після завоювання татарами Київської держави відбувся „ретріт" (відступ) населення України на північ, де з „малоросіян" якимсь чудом зробилися „великороси".

Автор наводить цілий ряд історичних фактів, які вказують на різницю між Україною та Росією в кожній ділянці суспільного життя, але це не перешкоджає йому твердити, що українці — це росіяни.

Ось кілька слів із сторінки 58-ої: „Галичина в більшості залишилась православною і продовжувала говорити українським діялектом, хоч ніколи не була частиною російської держави від 14 ст. аж до 1939 року, коли то польська Україна стала частиною Совєтського Союзу".

У розділі п. н. „Україна" на стор. 110-ій читаємо: „Вслід за селянами, що втікали на незаселені частини України, ішли польські пани, готові використовувати багатства незайманих чорноземних степів. Тогочасний польський письменник, неспроможний висловити багатства збіжжя, лісів і лук, повних звірини, птиці і риби, викрикнув: „Це — обіцяна земля! Тут ріки течуть молоком і медом".

В інших місцях книжки автор описує нужду Московщини, крайню її відсталість, примітивізм в устрою громади, що доходив до дикунства (періодичне грабування та мордування своїх провідників, дикунське трактування чужинців), а також нахил росіянина до комуни.

На стор. 111-ій читаємо: „Якби польська шляхта залишила козацьким поселенцям їхню свободу, дещо землі та їхню релігію, то козаки залишилися б підданими польського короля. Україна, мабуть, назавсіди була б прилученою до Польщі, а не до Росії, і стала б мостом між Сходом і Заходом Европи".

Автор, мабуть, не має ворожого наставлення до України, але він плутається в чужих твердженнях, на що вказують ось такі слова зі стор. 127-ої: „В міжчасі на півдні Росії козаки, ці завзяті нащадки старовинних скитів, здобували для православ'я країну ще багатшу, як Сибір. Україна — російська країна. В дійсності вона є колискою всіх російських земель... З ходом часу південні російські діялекти створили м'якшу мову, яку уважається окремою мовою. Українська і російська мови не творять бар'єру в спільному зв'язку, хоч український національний сантимент зродився на базі мовної різниці".

Описуючи повстання Хмельницького, автор твердить, що Хмельницький став одним з наймогутніших володарів Европи, однак неграмотні козаки не знали, що робити із свободою, яку здобули, а сам гетьман, як багата людина, не був заінтересований у визволенні кріпаків, і тому поляки загнали козаків за Дніпро

Але вже на 128 стор. автор пише ось що: „Здобуття України принесло Москві дуже потрібні інтелектуальні сили". І ще далі, на стор. 129: „Більше як століття Україна доставляла Москві лави освічених людей, які відіграли важливу ролю у великій реформі Росії в другій половині 17 і першій половині 18 століть. Щойно тоді в Москві відкрито школи, в яких боярські діти могли набути основну освіту".

А тепер кілька слів із стор. 219-ої, де автор вперто „консолідує" українців з росіянами: „Українці в ЗДА доробляються, творять своєрідні групи і є льояльними до своєї нової батьківщини, не забуваючи плекати російські традиції . . ."

У 4-ій частині книжки, де описується підсовєтську добу, питання України, за вийнятком двох коротких згадок — зникає.

Не краще справа з лектурою про Росію для молоді, що вчиться в університетах та коледжах. Ось „Гісторі оф Рашша" Валтера Кірхнера. Цю книжку видано вже три рази. На вступі автор признає Україні рівне місце серед родини слов'янських народів. Також признає духову культурну вищість українців над росіянами, але на 227 стор. другого видання приходить до висновку: „Союз Совєтських Соціялістичних Республік складається з російської, української, білоруської і закавказьких республік . . . Цей Союз закінчив усі сепаратистичні тенденції, які були особливо сильними в Україні і привели в 1918 році до створення шовіністичного, антисемітського та антисовєтського режиму під проводом Петлюри".

В останньому часі авторів, що пишуть про Росію, намножилось, як грибів по дощі. А коли до їх писань додати масу різних популярних праць, як туристичні довідники, альбоми про мистецтво Росії, економічні довідники, географічні атляси, то щойно тоді побачимо, як справа виглядає в дійсності.

Візьмім до рук „Оксфорд Ріджонел Економік Етлас", виданий при Оксфордському університеті .В ньому сказано, що „українці — це вітка росіян".

А що пишеться про Україну в люксусовому туристичному довіднику, автором якого є широковідомий журналіст — Ірвін Левін!

І що з того, що в обговореному нами підручнику на ст. 25 сказано: „Маркс не зумів визнати ідеалістичних імпульсів, що керують людиною. Він не взяв під увагу вітальної сили, яку створюють людські релігійні почування або сила націоналізму — любови до батьківщини".

В імені чого ж відбирають це людське право українському народові, фальшують його минувшину, заслоняють очі світу на гірку сучасність України? Можна розуміти Ключевського, що мусів достосовувати історію України до вимог пануючих, але тяжко зрозуміти американських, англійських та інших авторів, які безкритично сприймають ці фальсифікати.

Та не до них звернені ці слова. Вони звернені до українських патріотів, що спільними силами можуть з успіхом протидіяти злу. Українська спільнота вже має за собою не один успіх. Праця українських науковців увінчалася досить широкою українікою по американських університетах, очоленою англомовною Енциклопедією Українознавства. Пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні — це осяг, який заохочує до дальшої праці для добра України. Якщо англійці чи американці різного походження, які побували пару років в СССР і навчились там дещо читати по-російськи, вже вважаються за експертів Росії, то чому наші українські вчені не можуть написати правдивої історії Росії?

Ідеться не про монументальну працю, а про нарис історії, подібний до згадуваного вище. Найважливіше, щоб таку працю, яка може бути збірною, видати у світовому американському видавництві, яке могло б випустити її також у формі „пейпербек".

Треба мати на увазі, що нинішня американська молодь за кільканадцять років перебере державну керму, і коли вона вже нині не довідається правди про Росію, то так, як нині багато американських державних мужів, уважатиме проблему України „внутрішньою справою Росії".

Українiка по американських бібліотеках значно зросла за останніх десять років, але ворожі нам видання виходять у жахливо переважаючій більшості. До того ж деякі американські автори вже починають покликуватись на різні твердження українських вчених в Україні, на заяви „українських державних чинників", бо це все тепер легше дістається на Захід у рамах культурного обміну. Однак ми знаємо те, що всі ті твердження і заяви засновуються на фальшивих теоріях московських істориків.

Ініціятиву масового видання історії Росії повинні взяти на себе українські кола, які так успішно вже доконали кілька поважних акцій — конґресові рекорди про Україну, проголошування днів української незалежности, видання англомовної енциклопедії і нарешті пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні. Віримо, що коли вони візьмуться за це діло, то все українське громадянство матеріяльно їх піддержить. Думаємо, що цю акцію треба було б поширити і поміж групами інших поневолених Росією народів.

Як уявляємо собі таку наукову працю? Авторами її та співпрацівниками повинні бути найбільш авторитетні наукові сили. Її текст має наче пробігати вздовж тексту такого твору, який ми обговорили, і у відповідних місцях подавати дійсні факти. Автори такої праці мають одержати солідну винагороду, яка уможливить їм наукову працю на наступні роки.

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(3)

Альманах видруковано в 1886 році, але його ще й тепер читається з великою цікавістю. Це свідчить про солідність роботи гуртка українофілів, що закладали дійсно тривкі фундаменти під будову українського відродження.

Говорячи про членів гуртка земських статистиків, треба сказати, що до них належали О. Русов, який керував статистичними роботами, А. Грабенко, Т. Василевський, С. І. Лоначевський, Борисів, який приїхав до Херсону пізніше, та інші „українофіли". Вони провели так званий „подвірний перепис" на Херсонщині, під час якого обійшли більшість селянських хат, збираючи статистичні відомості. По селах і хуторах вони безпосередньо студіювали життя українського села, його настрої, думки, бажання й потреби. Це основне вивчення української селянської маси було дуже помічним їм усім в праці над відродженням українського народу.

З діяльности херсонського гуртка, крім видання альманаху „Степ", А. М. Грабенко пригадує, що Л. Дніпрова-Чайка в 1885 році написала за три дні лібретто дитячої опери „Коза-Дереза". Музику до цього лібретто підібрали з народних пісень О. Русов, С. Русова та А. Грабенко. Опера була вперше виставлена в Херсоні дитячими силами в супроводі фортепіянової гри (С. Русова). Вже пізніше надруковано її в обробці М. Лисенка в Галичині, а потім у Києві**.

Андрій Михайлович Грабенко був сам дуже добрим музикою. Грав він артистично на віолончелі. Отже, кохаючись у музиці, зібрав він кілька соток пісень і уклав для них ноти. У 1900 році він видав збірник „Українські пісні", куди ввійшла перша сотка зібраних ним пісень з укладом на ноти. Друга збірка вийшла з друку в 1902 році, а потім видання було кілька разів поновлене. Пісні свої А. Грабенко записав переважно на Херсонщині, почасти на Київщині, Полтавщині та Поділлі. Це був перший, і то досконалий, великий збірник пісень центральної України. З того часу вся Україна пізнала ім'я Андрія Конощенка (А. Грабенко), як збирача та впорядника українських народних пісень.

Але тільки ближче оточення та приятелі знали ширше й розуміли глибше Андрія Михайловича, бо він ніколи не шукав собі слави, популярности і не любив прилюдних понисів. Хіба на річних балях, що їх враджували співробітники губерніяльного земства, грав на віолончелі в „тріо", зладженому ще з двох скрипалів, також співробітників земства. Про це високоартистичної вартости „тріо" не раз писала місцева газета В. І. Гошкевича „Юг".

Зовнішній вигляд Андрія Михайловича був ніби втіленням образу Тараса Шевченка. Бувало, дивишся на портрет Т. Шевченка, написаний Красницьким, і здається, що то з нього маляр писав отой портрет. Але сам Андрій Михайлович ніби не помічав тієї схожости.

Андрій Грабенко здавався суворою та сухою людиною, але поза тією його зовнішністю крилося гаряче серце.

Уперше зустрів я А. М. Грабенка в 1902 році в Херсоні, куди переїхав мій вітчим, зайнявши посаду в статистичному відділі Губерніяльної Земської Управи. А. М. Грабенко був секретарем Управи, а губерніяльним статистиком був Стефан Олександрович Василівський.

Вже тоді ім'я Грабенка було відоме не лише в Херсоні, не лише в українських колах, але й в усіх сорока губерніях Росії, де були земства. Його вже тоді знали, як одного з найкращих знавців земських справ, і до нього зверталися з інших губерній за різними фаховими порадами, особливо, коли заходили непорозуміння між земствами та урядом, для розв'язання яких треба було рішення „Правительствующого Сената" (ця інституція в Росії була найвищою судовою інстанцією), якому корилися навіть царські міністри. Андрій Михайлович своїм великим знанням обороняв земства від нападів різних царських адміністраторів.

У Херсонському губерніяльному земстві називали А. Грабенка „ходячою енциклопедією", бо мав він надзвичайну пам'ять. Пам'ятав сотки різних сенатських, адміністративних та судових рішень, коли які прийнято та в яких справах і навіть за яким нумером опубліковано. На річних зборах „гласних" А. Грабенко, хоч службовці земства ніякого голосу на таких зборах не мали, завжди був неофіційним дорадником, до думки якого всі прислухалися. Довголітня праця А. М. Грабенка в земстві полишила глибокий творчий слід на полі поширення та вдосконалення аґрономії, медицини, ветеринарії, шкільництва, будівництва шляхів і т. д. Не було ні одної галузі земської праці, на який не відбилося б фахове знання А. М. Грабенка.

Губерніяльне місто Херсон кілька разів вибирало А. М. Грабенка своїм посадником, але кожного разу міністер внутрішніх справ не затверджував його на тому пості, як „політично неблагонадійного". Лише по революції 1917 року Андрія Михайловича з ентузіязмом обрано на голову Губерніяльної Земської Управи — найпочеснішу посаду, яку лише могли виборці йому дати. Цю посаду Андрій Михайлович прийняв як тяжкий обов'язок, бо волів лишатися секретарем, фактичним керівником без титулів і почестей.

Своєю працею в земстві Андрій Михайлович, разом з іншими членами українського гуртка, дуже багато зробив для піднесення української справи в губернії. Так, наприклад, за їх порадами всі повітові земства, разом з губерніяльним, у різних роках прийняли постанови домагатися перед урядом, щоб в народних школах Херсонської губернії навчання провадилося українською мовою. Подібні постанови на початку 1890-их років прийнято в інших містах Херсонщини, і, навіть одеська міська дума ухвалила, щоб на передмістях Одеси навчання в народних школах провадилося обов'язково в „материнській мові". Всі народні бібліотеки й багато шкільних підручників мали „дозволені цензурою" українські книжки. А такі книжки, як Є. Чикаленка „Розмови про сільське хазяйство" або Немоловського „Бджільництво", закуповували земства десятками тисяч примірників і поширювали поміж населенням. Це в ті часи було лише те єдине, що, надруковане в українській мові, попадало в руки селянського загалу.

** „Україна" ч. 5, 1927, стор. 122.

ПРОТОКОЛ
З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 18-го ДО 22-го ТРАВНЯ 1964 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(5)

VII. ЗВІТИ УПРАВИТЕЛІВ „СОЮЗІВКИ"

Звіт управителя „Союзівки" Данила Слободяна

Mr. President, Executives and Advisers of the Ukrainian National Association!

First of all you yourselves have said "Soyuzivka looks good this year." Thank you. In my report I want to tell you what has been done where money was expended and why.

In 1962 we had Leeching Pit trouble. In 1963 the same engineer who works for the City of Ellenville was engaged. A team of surveyors studied our grounds, test diggings were made, after which we erected three new leeching pits, a collecting tank and a pump were installed. This entire project costs us $1,926.37. We did this in time. The Board of Health inspected us i nthe middle of the job and congratulated us for taking prompt action.

Last year we erected a monument to Mazeppa in front of Kiev. As usual, we at Soyuzivka with our own labor erected that monument even doing the terazzo.

Our old boiler in Kiev had to be replaced with a Weil McLain Boiler which costs us $1,306.76. Our own engineer Walter Beriska installed this himself.

The roads were widened and sections were asphalted that were just dust before. This year the roads did not suffer too much from frost damage but a few places were patched and the road alongside the Main House was asphalted to prevent a lot of dirt from entering the Dinnig Room.

We do a lot of architectural planning in remodeling rooms ourselves at Soyuzivka but we know our limitations. When a Heating and Ventilating system had to be installed in the new Recreation Hall we had a heating engineer draw up plans and specifications. Instead of letting this out on contract we decided to do some of the work ourselves. The ductwork was let out on contract for $10,487.50. We purchased and installed the furnece which costs $3,492.74 and a 10,000 gallon oil tank for $1,029.00. Excavation and a crane cost $462.50. The fans, yet to be installed, will run this job to $15,871.74 not counting W. Beriska's labor. In round figures we saved $3,000.00 doing the job ourselves.

Our profit picture does not look so good, as shown by your own C.P.A. Accountants, Ernst&Ernst Co. We the management have many times said before that our rates are not realistically in keeping with the times. Costs have gone up more than our rates. Your C.P.A. chief accountant himself has said that our prices don't even pay for the cost of operation.

The accountants suggested a separate accounting for each department. I agree with them. In fact 12 years ago I demanded of our Executive Board that a qualified hotel accountant set up a hotel system of accounting, but they did not want to spend the money. We can get systems so elaborately set up that it will require an accountant whi will demand a higher wage than you pay me. It requires a good deal of work in keeping up with the system we now have. I am grateful for the help I get from the UNA home office and Treasurer in taking some of the load of bookkeeping from me.

The work and hours involved in running Soyuzivka, winter or summer, is wearing both of us Managers. I tell you frankly, I don't know how long both of us can continue. We need more help. Help that can take responsibility. It is always our hardest job to find good qualified help. When we find it we must keep it, respect it, pay it adequately, or it will go elsewhere.

In conclusion, gentlemen, I have worked here for 12 years day and nite, confronting all sorts of problems, solving them and working to the best of my ability, always with the goal of making Soyuzivka a place Ukrainians all over the U.S. and Canada can be proud of. I hope you in your decisions will continue working toward this goal.

Звіт управителя „Союзівки" Володимира Кваса

Пане Голово, Хвальний Уряде, Контрольна Комісіє та Шановні Радні

Мій звіт складається із приходів і розходів за 1963-ий рік, аналізи господарки Союзівки та плянів на будуче.

Загальний оборот за 1963-ий рік є — $255,407.47. Збільшився в порівнянні з попереднім роком на суму — $23.802.60. Збільшення цього обороту в таких позиціях:

Готель	$169,007.64	+ $20,404.76
Бар	38,329.28	+ 1,830.06
Крамниця	16,658.92	— 24.98
„Снек бар"	12,468.87	— 225.51
Курси Українознавства	6,864.82	+ 487.32
Дитяча оселя	6,290.50	+ 94.45
Різне	5,787.94	+ 986.01
Разом	$255,407.47	$23,802.60

Крім того, ми зібрали в нашій католицькій каплиці св. Володимира Великого $1,775.95, на які ми маємо осібне конто в Кергонксон Бенку. Цю суму вислано до ВПреосв. Єпископа Йосифа Шмондюка, від якого ми отримали потвердження. В православній каплиці були відправлені в декотрі неділі Служби Божі і зібрані гроші ми передали священикові.

Збільшення обороту кімнат зложилося з підвишкою оплат останнього року, а також збільшився перед. і поза-сезоновий оборот. В літнім сезоні майже той самий оборот тому, що цього року, як і в попередніх роках, всі кімнати були зайняті.

Розходи „Союзівки" побільшилися в останньому році на

Податок шкільний — посілости	$ 962.36
Асекурація — податок	2,020.04
Платня працівників	8,832.20

Ми далі доплачуємо до дитячої оселі, Курсів Українознавства, Богослужень та великих імпрез.

Як бачимо, наші обороти при наших приміщеннях сягають верх, зате наші розходи збільшуються — податок, асекурація та платня, яка цього року від 1-го жовтня знову підвищена.

Наші гості, які не можуть дістати кімнат на нашій оселі, є невдоволені і поволі будуть від нас відходити, і тим самим обороти, як прибутки будуть зменшуватися. Крім цього, ми не можемо забувати за нашу молодь, яка горнеться до нашої оселі і не вільно нам їх відганяти від себе, бо потім буде запізно.

Ця сама справа з дитячою оселею тому, що наші табори для дівчат і хлопців починаються заскоро (крім цього року) і закоротко тривають, бо тільки три тижні. Інші табори тривають чотири тижні або довше; це комплікує родичам справу посилати дітей на нашу оселю на три тижні, бо потім один тиждень не мають що зробити з ними.

Така сама справа з курсантами, де не маємо досить місця для хлопців. Минулого року ми були змушені давати хлопців до дівочого будинку; тоді мусіли тримати нічного сторожа в коридорі. Річ ясна, це дуже невигідне і непрактичне.

Тому я прошу головний уряд взяти цей стан під увагу, та пропоную збудувати 50 кімнат і більшу їдальню, гуртожиток для дітей — тим самим будемо мати приміщення для курсантів.

Я дуже добре розумію, що ми не маємо грошей, але нам не вільно забувати, що ми вложили тут заповажну суму і нам не вільно її стратити.

При кінці мого звіту бажаю подякувати головному урядові за зрозуміння наших проблем, де все Ви старалися іти нам на зустріч. Завдяки Вам ми втримали нашу оселю на доброму готелевому рівні, про яку не тільки українська преса пише, але й чужа, напр., „Дейлі Ньюз", — вичислив п'ять відомих готелів у своїй статті, також нашу оселю, і дуже прихильно про нас написав.

VIII. ДОПОВІДІ ОБЛАСНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ

Тому, що обласний організатор Степан Гавриш заповів пізніше прибуття на наради, виголосив свою доповідь тільки організатор Володимир Гірняк.

Доповідь обласного організатора Володимира Гірняка

На вступі мого звіту я повинен сказати Вам, що точні звіти із моєї щоденної організаційної діяльности висилаю ще від 30-го листопада 1960-го року і продовжую посилати їх кожного місяця до Головної Канцелярії на руки головного секретаря д-ра Я. Падоха. Таких звітів до кінця квітня цього року я вже вислав 18. Всі вони разом мають понад 200 сторінок машинового друку, не враховуючи інших моїх листів - звідомлень. Є вони архівом не лише моєї праці, але також головних урядників, з якими мені приходилось співпрацювати.

Від 1-го листопада 1962-го року до кінця 1963-го, я працював на позиції організатора на стейти Мішиген та Іллиной, де є Окружні Комітети у Дітройті й Шикаго. До відділів тих обох стейтів у 1963 році було приєднано 890 нових членів, тобто 208 до Мішиґенського й 682 до Іллинойського. Мої труди у тій праці важко точно обчислити, як нелегко обчислити допоміжню працю тих добрих відділових урядників та членів, що допомогли мені в цьому самому періоді приєднати понад 200 нових членів на мій кредит і рахунок. Без тієї взаємної допомоги ми всі разом не осягнули б такої поважної кількости нових членів у обох стейтах.

За період моєї трудної організаційної діяльности, я провірив, що в теперішньому часі для нормального та постійного діяння праці УНСоюзу потрібно постійних чи принагідних відділових та окружних організаторів, які були б здібними вивчати й пізнавати терен, виготовляти пляни праці для тих відділів і помагати їм виконати їх; підшукувати свіжі місця для нових відділів та організувати їх; підготовляти відділи та окружних організаторів; перевіряти відділові книги і при потребі навчати секретарів та інших урядників, як вести їх; навчати секретарів та організаторів, як здобувати нових членів; час від часу ходити з ними за новими членами й практично навчати їх організаційного діла, як поводитися з новими членами, щоб не стратити їх; збирати всі союзові відомості й повідомляти про все Головну Канцелярію УНСоюзу і т .п.

До такої праці мене прийнято — з початком листопада 1963-го року. Від того часу я відвідав такі Окружні Комітети: в Шикаго — 3 рази; в Дітройті — 4; в Клівленді — 2 та Янґставні — 2 рази. До тих Округ належить 75 союзових відділів, які там розділені так: до Шикаґської Округи належить 31 відділ, цо мають 9 500 членів; до Дітройтської — 18 відділів із 4 300 членами; до Клівлендської — 16 відділів із 4 500 членами; до Янґставнського — 10 відділів із 1 600 членів. Разом усі чотири округи мають 19,900 членів.

У тому короткому часі я звідав 18 відділів у Шикаґській Окрузі, 14 відділів у Дітройтській, 8 відділів у Клівлендській, а також і 8 відділів у Янґставнській. Я стрічався з відділовими урядниками, давав їм поради, як потрібно вести організаційну працю; провірив їхні союзові книги та їхнє знання забезпеченевого діла і, коли заходила потреба, пояснював незрозумілі їм питання скомплікованої забезпеченевої праці. Я також їздив із ними за новими членами й давав їм нагоду засвоювати це знання в практичній праці.

Результати цієї нашої збірної праці покищо невеликі, бо за останніх 4 місяці часу цього біжучого року 4 Округи приєднали лише понад 400 нових членів. І саме тому тієї акції не можна назвати ані успішною, ані нормальною. Зможемо її так назвати щойно тоді, коли Шикаґська Округа буде приєднувати кожного місяця в від 80 до 90 нових членів, Дітройтська від 40 до 50. Клівлендська від 45 до 55 та Йонґставнська від 15 до 20 нових членів. Іншими словами: ці 4 Округи повинні нормальним шляхом приєднувати кожного місяця від 180 до 215 нових членів. Це буде можливим, коли відділові урядники - організатори виконуватимуть свою працю плянова і постійно.

Та на цьому не можна нам кінчити нашої праці. Ми можемо здобути таке число членів, але в той же сам час їх втратити. Не всі знають, як задержати нових членів, і тому треба нам усім навчитися тієї штуки.

Давніше започатковані та вже кількакратно відбуті секретарсько-організаторські курси стали для відділових урядників допоміжними в їх відділовій та забезпеченевій діяльності. Тому потрібно їх продовжувати. І потрібно це робити тому, що забезпеченева ділянка стала такою скомплікованою, що для її ведення мусимо постійно вишколювати нових людей.

Дотеперішній досвід доказав уже нам, що діяльні Окружні Комітети виправдали своє існування й по своїх можливостях та спроможностях виконали своє завдання. Саме тому потрібно поширювати їхню діяльність, а Головна Екзекутива зі своєю канцелярією повинна затіснювати з ними свої зв'язки.

Закінчуючи звіт, дякую Окружним Комітетам та Головним і Відділовим Урядникам, які допомогли мені бодай частково виконати організаційну працю для УНСоюзу. Твердо вірю, що вони й надалі будуть мені в ній допомагати!

Після цього, на внесення гол. радних, Марії Демидчук та Гелен Олек, закінчено нічну сесію і річні наради перервано до 9:30 ранку наступного дня. Сталося це о год. 11:15 нічно.

(Кінець першого дня нарад та третьої сесії)

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД

У вівторок 19-го травня 1964-го року о год. 9:40 ранку гол. предсідник И. Лисогір відкрив ранну (четверту) сесію другого дня нарад і передав керування нарадами заст. гол. предсідника, Ст. Куропасеві. Цілу сесію виповнила дискусія над звітом головного предсідника.

IX. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

В дискусії взяли участь наступні головні урядовці: О. Штогрин, Б. Мельник, Т. Шпікула, М. Куропась, В. Галан, П. Пуцило, І. Кокольський, І. Іванчук, О. Олек, Д. Шмагала, А. Чопик, В. Гузар, Я. Гук, І Одежинський та В Коссар.

Предметом дискусії були наступні питання: вигляди та заходи для дальшого росту УНСоюзу; засади об'єднання Відділів УНСоюзу; зменшення вкладок та надрукування нової книги вкладок; групове життьове забезпечення урядовців Головної Канцелярії та справа такого ж забезпечення усіх головних урядовців; пенсійний фонд для урядовців Головної Канцелярії; обмеження віку тих, які бажають акцидентового забезпечення; об'єднання Союзів; справи зв'язані із стейтовою контролею та контролею УНСоюзу ревізійною фірмою; судові розправи проти УНСоюзу; критичні зауваги відносно Енциклопедії Українознавства; діяльність Стипендійного Фонду; фінансовий вислід ювілейних святкувань УНСоюзу в Ню Йорку; замала кількість передплатників „Свободи"; підготова відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні і участь в ній УНСоюзу; заходи набуття нового дому для УНСоюзу; роблення видатків на різні цілі, а зокрема на поїздки членів Екзекутиви, без відповідних ухвал та їх протоколування; спізнена поява календаря УНСоюзу; різна висота передплати за „Свободу"; недорученння головним контролерам звіту Стейтової Контрольної Комісії; діяльність Статутової Комісії; залеглості Відділів потреба книговедення та помічної сили для „Союзівки"; метода адміністрації друкарнею і видавництвом „Свобода"; переношування фондів з одного конта на друге; будова православної церкви на „Союзівці"; бондування" секретарів; побільшення дитячого табору на „Союзівці"; праця обласних організаторів; ведення нових плянів забезпечення в УНСоюзі та піднесення винагороди за придбання нових членів.

На поставлені питання та завваги дав відповідь то поясненння гол. предсідник И. Лисогір. Ідучи за порядком поставлених питань, ці відповіді були наступні: УНСоюз розвивається поволі, але постійно. Шороку, мимо великих втрат, які має кожна велика організація, він зростає щодо числа членів і майна. Ми бажали б кращого розвитку і, згідно з ростом економіки країни, ми могли б мати кращі висліди, але є замало союзових робітників й до того багато з них є переобтяженими іншими громадськими обов'язками, як наприклад, збіркою на пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні та приготуванням до його відкриття тощо. Треба сподіватися, що після відкриття пам'ятника всі союзові діячі та члени докладуть старань до того, щоб збільшеною працею і здобутками відмітити цей ювілейний рік Союзу в його 70-річчя. Нам треба бути реальними оптимістами, тобто не бути нуколи вдоволеними вислідами праці, але рахуватися з обставинами.

Засобом скріплення УНСоюзу є получення малих і неживтєздатних Відділів. Цю справу трактуємо прагматично й індивідуально. Саме число членів не рішає, але також особа місцевого секретаря, членів управи і інше. Як Відділ УНСоюзу не має добрих працівників і паде, треба його об'єднати з другим, хіба, що немає в сусідстві відповідних Відділів.

УНСоюз підготовляється до переходу на нову структуру і висоту вкладок, сперту на нову таблицю смертности, і сподіваємося деякі вкладки значно обнизити. З нових вкладок УНСоюз мав би дещо більше, ніж досі на адміністраційний фонд. Ці вкладки мали б обов'язувати від 1-го січня 1965 р. У зв'язку з цим переведено ревізію наших грамот, достосовуючи їх до вимог права і набутого досвіду. До цього ми залучали окремого фахівця. Сподіємося з новим роком надрукувати нову книжку вкладок. Досі ми цього не зробили, бо друк нової книжки є дуже коштовний, а ми стоїмо на порозі великих змін структури та висоти вкладок. Надруковану книжку вкладок прийшлося б швидко заміняти новою. Будемо старатися надрукувати книжку вкладок на відривних картках, щоб можна було в потребі перевести зміни.

Від років працівники Головної Канцелярії, включно до членів Екзекутиви, користали з групового життьового забезпечення. Тепер поліпшено це забезпечення і службовики до 65 року життя користають із життьового забезпечення у висоті своєї річної платні, а після того віку у висоті половини тієї платні. Забезпечення за роками служби виявилося не практичним. Забезпечення для всіх членів Головного Уряду, як це пропонує радний Я. Гук, є трудно перевести, бо головні урядовці не є платними службовцями УНСоюзу, а втім, це належить до проєктів на майбутнє і тоді слід цю справу підняти.

Службовці Головної Канцелярії користають також з пенсійного пляну, до якого вони не платять вкладок. Інакше треба було б заснувати окремий пенсійний фонд, який підлягав би державній контролі і вимагав фахової обслуги. Наші актуарії нас від цього відраджували.

Минулого року ми впровадили акцидентове забезпечення яким можуть забезпечитися члени, або не-члени УНСоюзу до 54 року життя. Так поступають навіть дуже великі асекураційні компанії, а нам на початок треба бути обережними. Якщо будемо мати корисний досвід, цей вік продовжимо до 60 або і до 65 року життя. Вправді, старші люди мають менше випадків, але затє великий відсоток цих випадків у старшому віці кінчається смертю, або молодші віком люди легше виліковуються з наслідків випадку.

Про об'єднання наших Братських Союзів ми думаємо завжди. Раніше ми зробили все можливе, щоб довести до злуки, але не з нашої вини до цього не дійшло, хоч остання Конвенція знову висловилася за об'єднання. Останньо ми запросили на наш 70-річний ювілей всі братські організації, і їх Екзекутиви зробили нам честь своєю приявністю на нашому ювілейному святі. Будемо докладати всіх старань до того, щоб об'єднати всі Братські Союзи і створити один могутній, до якого включались би всі наші громадяни в Америці.

Згідно з минулорічною ухвалою Головного Уряду, УНСоюз заанґажував ревізійну фірму Ернст і Ернст для переведення ревізії нашого книговедення і взагалі діловодства. Цю фірму підшукала Контрольна Комісія на рекомендацію останньої Конвенції. Сподіваємося від цієї фірми корисних порад зокрема для модернізації нашого діловодства.

Відносно судових розправ проти УНСоюзу є такі дві, внесені особами, які перебували на „Союзівці". Один з гостей розбив необачно скляні двері і зранився при цьому, а одна дівчина мала випадок на лещатах. Союзівка має забезпечення на такі випадки.

На завваги, що видана УНСоюзом Енциклопедія Українознавства має багато речевих помилок можна б відповісти, що УНСоюз є відповідальним за технічні помилки, якщо такі знайдуться, за наукові суперечності відповідає виключно Наукове Т-во ім Шевченка, як автор цієї книги. Відносно пропусків в цій книзі, які стосуються американського життя і провідних його осіб, УНСоюз буде звертати точнішу увагу перед відданням до друку другого тому.

Утворено минулого року Стипендійну Комісію, складену з представників наукових і студентських установ та делегатів усіх трьох органів УНСоюзу: Екзекутиви, Контрольної Комісії і Головної Ради. Ця Комісія проголосила конкурс на стипендії. Якраз завтра ця Комісія визначить перших стипендіятів УНСоюзу.

Фінансовий вислід ювілейного свята, що його влаштував УНСоюз в Ню Йорку, був дефіцитовий. Невеличкий дефіцит в сумі коло 400 долярів був зв'язаний не так із святом, як з його рекламою, прийняттям для генерального поштмайстра Грановського і т. д. Великий успіх цього свята відсуває в тінь цю невелику фінансову втрату.

Наклад „Свободи" виносить всього 20,000 чисел. Ще менше є передплатників „Свободи". Причиною того є це, що наш статут зобов'язує передплачувати „Свободу" тільки дорослих мужчин, які народилися в Европі. Таких є щораз менше, і тому тільки приблизно 14 000 членів за статутовим обов'язком передплачує газету. Належить до компетенції Конвенції змінити цю постанову статуту.

Запити, які відносяться до побудови пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні та його відкриття, належить скеровувати до КПШ, а не до УНС. Слід підкреслити, що члени Екзекутиви і відділові урядовці віддають уже багато праці цьому ділові. Для більшої стяточности акту відкриття утворено два почесні комітети, один з американських спонзорів, а другий з духовних достойників і світських діячів українського громадського життя. Ці Комітети покликала Екзекутива Комітету Пам'ятника Шевченкові.

ДИСКУСІЯ НАД ДИСКУСІЄЮ

У цьому місці розвинулася дискусія над справою, які питання слід ставити урядникові, над якого звітом проходить дискусія. Чи слід ставити йому питання, які відносяться до його звіту, чи теж питання не заторкнені звітом. Висловлено погляд, що ця дискусія є найважливішою частиною нарад Головного Уряду й тому повинна відноситися не тільки до того, про що головний урядовець звітував, але також до того, що він у минулому році робив, згладно не робив, хоч повинен був робити. Для цього немає призначеної іншої точки програми нарад і тому, власне, тут, при цій дискусії над звітами, слід піднести ці загальні питання, які стосуються праці УНСоюзу і його органів ую минулому. Головний Уряд признає абсолютною не за звіти головних урядовців, але за їхню працю.

Також підмічено, що питання, які відносяться не до минулого, але до майбутнього слід піднести згодом при дискусії над новими завданнями.

ПРОДОВЖЕННЯ ВИЯСНЕНЬ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА

В справі виконання ухвали Конвенції та попередніх річних нарад Головного Уряду відносно набуття нового будинку для Головної Канцелярії роблено відповідні старання. Були досі лише пильніші коштовніші акції, які в першу чергу вимагали уваги Екзекутиви та коштів. Немає сумніву, що осідок Головної Канцелярії треба змінити, але не треба забувати, що це коштувало б великі гроші, тому треба бути з цим обережним. Тепер працюємо над зміною вкладок. Після цього буде більше часу для справи підшукання нового приміщення. Може нові вкладки принесуть більші прибутки до адміністраційного фонду і тоді буде видно, на що зможемо собі позволити, тим більше, що треба плянувати бодай на 25 років наперед.

На закид, що Екзекутива робить видатки без дозволу Головного Уряду, чи навіть повної Екзекутиви, як це було із заведенням огрівання нашого павільйону під „Веселкою" на Союзівці, будовою пам'ятника Мазепі і інше, треба завважити, що ці видатки дискутувалося на річнім засіданні Головного Уряду і про це була поінформована Контрольна Комісія, яка деякі з цих видатків рекомендувала. А втім, є конечні видатки, які вимагають негайної децизії.

Є також деякі справи, що їх Екзекутива, на погляд головного предсідника, є зобов'язана негайно вирішувати. Таке сталося з будовою пам'ятника Мазепі на Союзівці. Ми одержали корисну пропозицію від різьбаря пам'ятника, який погодився на те, щоб пом'ятник фінансувати виключно із збірки пожертв на цю ціль. Хоч прийшлося до того доложити, то видаток треба було зробити і не слід було ждати аж на річне засідання.

Відносно закидів, що не всі поїздки членів Екзекутиви поза Головну Канцелярію і не всі видатки, зроблені на ту ціль, були апробовані, тобто переголосовані і запротокольовані, треба зважити, що не завжди можна скликати засідання Екзекутиви. Часто порозуміваємося з членами Екзекутиви телефонічно. Хоч не всі видатки є переголосовані і запротоколовані, то звичайно члени Екзекутиви про це знають, а часомапробується ці видатки після поїздок. Чеки на видатки гол предсідника підписує, крім нього, також касир. В справі позвів, зв'язаних із „Свободою", Екзекутива радиться з головним редактором. Екзекутива провадить книги протоколів в англійській та українській мовах, їх частково друкує „Свобода". З уваги на це, формально не прочитується протоколів попереднього засідання Екзекутиви і їх не схвалюється.

Головний контролер П. Пуцило і гол. радна А. Чопик стверджують, що, згідно з вимогами права та стейтової влади, всі видатки, а зокрема на поїздки, повинні бути наперед формально схвалені та запротоколовані. Над цими видатками повинно відбутися голосування, бо інакше ці видатки не були б авторизовані і леґальні.

Відносно способу урядування головного предсідника, він вияснює, що провадить свою працю самостійно, подібно як це другі члени Екзекутиви, які працюють в Головній Канцелярії. І часто приходиться йому виходити з Канцелярії і є багато важливих союзових завдань поза Канцелярією. Члени Екзекутиви мають своє власне почуття обов'язку і самі вирішують, що важливіше а що менше важливе.

З поїздок є постійні публічні звіти у пресі. Життя має свої лімітації. Будемо старатися додержуватись тут висловлених вказівок.

На закид, що союзовий календар за минулий рік появився запізно, а саме в січні цього року, *дає вияснення ред. А. Драган*. Він підмічує, що останній календар появився в грудні і був висланий в грудні, але з уваги на Різдво пошта його доручила пізно, аж у січні. Різні ціни на передплату „Свободи" є зумовлені різними конвенційними ухвалами, які бажали дати полегші старшим віком членам.

На запит головного контролера П. Пуцила, чому Екзекутива не розіслала головним контролерам копій звіту контролі, переведеної стейтовими ревізорами, хоч вони цього вимагали, і *на запит головного контролера І. Іванчука*, чому гол. предсідник заборонив видати йому відписи з деяких квітів, головний предсідник вияснив, що всі рекорди УНСоюзу є доручені і їх не слід висилати чи забирати поза Головну Канцелярію. Головні контролери можуть перевірити ці документи

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

(Продовження)

в приміщенні Гоовної Канцелярії, але не можуть їх виносити поза неї.

Відносно звіту стейтової контролі, слід відмітити, що він був проєктом, а не остаточним текстом, тому не слід було його висилати головним урядовцям. В цьому звіті був ряд неточних стверджень, які стейтові контролери змінили в остаточнім тексті свого звіту

Після цього розвинулася *дискусія над питанням, чи копії звіту стейтових контролерів слід розсилати головним контролерам і головним родним.* В дискусії брали участь Я. Гук, П. Пуцило і д-р В. Ґалан. Дискутанти стверджували, що обов'язком Екзекутиви є ці копії розіслати всім головним урядовцям, які мають трактувати їх довірочно. Голова нарад інж. Куропась поінформував приявних, що головні контролери швидко одержать копії остаточних звідомлень стейтових контролерів.

На запит про діяльність Статутової Комісії гол. предсідник вияснив, що члени тієї комісії одержали копію статуту Союзу і дотепер схвалених змін і працюють над потрібними змінами, познайомлюючись із статутами інших братських організацій. Є пляни скликати нараду Статутової Комісії в часі відкриття пам'ятника Шевченка у Вашингтоні.

Відносно Відділів, які за довший час залягають з вкладками, треба замітити, що не всі добрі організатори є добрими збирачами вкладок, і навпаки. Часом трапляються більші залеглості, які трудно секретарям покрити. Дві справи 189 і 12 Відділів віддано до полагодження адвокатові. Справу залеглости 153 Відділу полагоджено, а Віділ 423 запропонував реальний спосіб сплати залеглостей. Екзекутива намагається скріпити контролю над секретарями і самими Відділами.

Відносно адміністрації Союзівки, то діяльність Союзівки є така, що вимагає багато праці в сезоні, а поза сезоном приходить куди спокійніший час. Екзекутива не обмежує управи Союзівки в доборі додаткових сил, але не заохочує до того, щоб не збільшувати коштів адміністрації та не бути змушеним збільшувати оплати за Союзівку. Ці оплати повинні бути популярні, щоб зробити доступними для менш заможних людей. Гол. предсідник погоджується з тим, що Союзівці потрібно доброго книговода.

На питання, хто є керівником Видавництва „Свобода" і друкарні, гол. предсідник відповідає, що головний редактор має свій круг діяння, але часто радиться з ним. За друкарню дбає управитель друкарні Роман Ференцевич. З уваги на невисокі платні не маємо змоги дістати більше службовиків та приняти окремого адміністратора видавництва. За канцелярію видавництва відповідає п-і Люба Лапичак, а за книгарню і видавництво п. П. Постолюк.

Відносно запиту щодо переношування фондів з одного на другий, гол. предсідник інформує, що про це рішає Екзекутива. Ми мали раніше одобрення Головного Уряду відносно запровадження огрівання „Веселки" і других видатків, тому ми уважали себе управненими перенести гроші з одного конта на друге. Часом приходять наглі виплати, які вимагають цього. Ми швидко стараємося повернути переляту суму до відповідного рахунку. Не хочемо переходити меж своїх прав, але часом життя вимагає негайної акції.

ДИСКУСІЯ НАД КОМПЕТЕНЦІЯМИ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ

У цьому місці розвинулася дискусія над питанням компетенції трьох членів Екзекутиви, постійно зайнятих у Головній Канцелярії

Головний секретар Я. Падох висловив погляд, що кожний член Екзекутиви, тобто гол. предсідник, гол. касир і гол. секретар, мають свій окремий круг діяльности, яку виконує і за яку відповідає перед Конвенцією, а поміж конвенціями — перед Головним Урядом.

Екзекутива має змогу поставити деякі питання на порядку своїх нарад, тоді рішає погляд більшости. Гол. предсідник погоджується з цією інтерпретацією.

Відносно побудови православної каплиці на Союзівці, гол. предсідник вияснює, що відвідувачі Союзівки православного віровизнання звернулися до Екзекутиви з проханням, щоб дістати площу на якій вони, власним коштом, могли б збудувати каплицю. Екзекутиві відомо, що вони навіть придбали плян будови, але досі ще не взялися до будови. Сам УНСоюз покищо не має фондів на будову цієї каплиці.

В цьому місці головний радний Петро Шмагала ставить питання, за який час повинні звітувати головні урядовці, чи за час поміж річними нарадами Головного Уряду, чи за минулий календарний рік. Гол. предсідник порадив вирішення цього питання поставити при ухвалах на майбутнє.

На пропозицію бондування відділових секретарів можна відповісти, що про це повинна рішати Конвенція, бо це зв'язане з дуже великим коштом і з великими формальностями, яких секретарі повинні додержуватись.

Побільшення дитячого табору є зв'язане з великими коштами. Треба було б збудувати новий будинок, бо в старому немає доволі місця. Можливо, що це треба буде в майбутньо зробити, бо є потреба притягати молодь.

Відносно обласних організаторів: їх є двох — Володимир Гірняк, який працює вже другий рік, і Степан Гавриш, який щойно розпочав працю. Обидва організатори матимуть згодом змогу висловити погляд на свою працю і завдання.

УНСоюз старається поступати з духом часу, зокрема вводити нові модерні пляни забезпечення. Деякі пляни є коштовні, але все ж таки ми їх не цураємося, щоб дати нашим членам такий самий товар, який мають другі організації. Це стосується, наприклад, часового забезпечення (терм іншуренс), яке небаром впровадимо в життя. Маємо деякі старі добрі пляни забезпечення, яких ми, на жаль, як слід не використали.

На цьому закінчилася дискусія над звітом головного предсідника. Після цього, на внесення Контрольної Комісії, однодушно схвалено абсолюторію для головного предсідника.

О годоні 1.25 по полудні закінчено ранню сесію другого дня нарад повідомленням, що пополуднева сесія почнеться після обіду о 2.30 по полудні.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ЗАСТ. ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА інж. СТЕПАНА КУРОПАСЯ

Пополуднева п'ята сесія розпочалася о год. 2.45. На нарадах приявний також асистент головного секретаря, Володимир Сохан, з метою записувати хід нарад для зладження протоколу річних нарад Головного Уряду.

Головний предсідник відкрив дискусію над звітом заступника головного предсідника, інж. Степана Куропася. В дискусії взяли участь: Б. Зорич, Я. Гук, І. Кокольський, М. Куропась, Анна Чопик, П. Пуцило, І. Іванчук.

В дискусії порушено питання функцій заступника гол. предсідника; потреби вакаційних осель — Союзівки для Заходу ЗДА і Канади; участи в членській кампанії звітового року головних урядовців; доцільности точніших звітів із засідань і рішень Екзекутиви в справі уділення морґеджових позичок.

На заторкнені питання дав відповідь і вияснення інж. Степан Куропась: Союзівки для Заходу і Канади могли б закупити Окружні Комітети Відділів УНСоюзу при помочі морґеджових позичок УНСоюзу, але досі не знайдено відповідних об'єктів. Завваги його про участь головних урядовців у кампанії за приєднання нових членів мали на меті пригадати усім Головним урядовцям важливість цієї справи, але не були спрямовані проти нікого і не мали на меті когось образити. Рішення Екзекутиви переводяться більшістю голосів, але більшість не форсує рішення, коли є поважні застереження інших членів Екзекутиви.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ЗАСТУПНИЦІ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА АННИ ГЕРМАН

До дискусії зголосилися: Марія Демидчук і І. Іванчук, які порушували питання вісток про активність заступниці гол. предсідника у „Свободі" (на що дав вияснення ред. А. Драґан) та звернули увагу на брак точніших даних у протоколах нарад Екзекутиви про її активність у тих нарадах.

Після одержаних вияснень від пані А. Герман прийнято одноголосно звіти обох заступників гол. предсідника, на пропозицію І. Іванчука, підтриману Оленою Штогрин.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ ЯРОСЛАВА ПАДОХА

В дискусії взяли участь наступні особи: Б. Зорич, В. Гузар, М. Куропась, Олена Штогрин, Т. Шпікула, І. Кокольський, Марія Демидчук, Анна Чопик, Я. Гук, І. Іванчук, А. Джула, Б. Мельник, І. Одежинський, Осипа Олінкевич, Олена Олек і П. Пуцило.

В дискусії порушено багато секретарських і організаторських справ. Зокрема заторкнено такі проблеми: потребу нової книжки з таблицями вкладок і зворотних вартостей грамот; потребу обласного організатора для Східньої Канади; почесних винагород за успіхи в членській кампанії; самостійности членів Екзекутиви у справах, належних до їх ресортів; права скликування засідань Екзекутиви поодинокими членами Екзекутиви; листів і обіжників із закликами до посилення праці в членській кампанії; ревізії вкладок; орг. винагороди за членів забезпечених Акцидентовими Грамотами; познайомлення союзового загалу про грамоти УНСоюзу; проєкту нової упрощеної членської аплікації; браку фахових організаторів; двомовних протоколів засідань Екзекутиви і Головного Уряду; членських виказок; виключення передплати „Свободи" зі суми членських вкладок; облегшення вимог лікарських оглядин для кандидатів у члени; потребу відвідин поодиноких округ членами Екзекутиви; участи в окружних зборах всіх секретарів і урядовців відділів; секретарського і організаторського вишколу; нової грамоти часового забезпечення; податкових зобов'язань відділів УНСоюзу та нової пропаґандивної брошурки, рисунки до якої виконав мистець Едвард Козак (ЕКО).

На початку дискусії провід перебрала заст. гол. предс. Анна Герман. При кінці дискусії нарадами провадив заступник гол. предс. інж. С. Куропась. Залю нарад залишили під час дискусії над звітом головного секретаря Йосип Лисогір, Анна Чопик, Ярослав Гук і Тарас Шпікула, які виїхали в делегації до Вашингтону, щоб запросити на свято відкриття пам'ятника Т. Шевченкові президента ЗДА, Линдона Джансона.

На порушені в дискусії питання дав головний секретар Я. Падох вичерпні відповіді і вияснення:

Нову книжку з таблицями вкладок, якої видання коштує чималу суму, плянує головна канцелярія видати вже по впровадженні в життя нової часової грамоти та по переведенні ревізії вкладок, з початком нового року.

Відчувається брак фахових організаторів і головна канцелярія пошукує кандидатів на обласних організаторів, в тому і на дуже важливий терен Канади. Все залежне від підшукання відповідних людей і, очевидно, фінансових можливостей.

На 1964 рік запропоновано нові почесні відзнаки УНС за успіхи в членській кампанії і буде виданий спеціяльний заклик, щоб усі кандидати на конвенційних делеґатів на наступну конвенцію обов'язково придбали ювілейні відзнаки і з ними прибули на конвенцію.

Члени Екзекутиви мають розділені рішенням статуту і Конвенції ресорти, тому їх треба вважати у своїх ділянках самостійними. Засідання ширшої Екзекутиви, тобто з участю заступників гол. предсідника і голови К. К., скликає головний предсідник, але майже щодня відбуваються засідання вузшої Екзекутиви, на пропозицію котрогось члена Екзекутиви, коли він має важливі справи до обговорення і вирішення.

Листи і обіжники із закликами до посилення праці можуть і бути комусь докучливими, але практика виявила, що вони багато допомагають в праці. Над ревізією вкладок вже працюють винаймлені фахівці, а крім цього маємо пропозицію обнизити ще більше вкладки при забезпеченнях на високі суми. Добре було б підвищити винагороду за придбання членів з Акцидентовими Грамотами, але від малих її вкладок і ще меншої суми з неї призначеної на адмін. кошти, немає звідки оплатити вищу орг. винагороду, тим більше, що на вимогу забезпеченевої влади це акцидентове забезпечння треба вести окремо. Головна канцелярія видала брошурку в двох мовах, про забезпечення в клясі Е-18, та про акцидентову грамоту, а останньо також про грамоту подвійного забезпечення до 60-го року життя (ДП). Є в пляні дальші видання про інші кляси забезпечення, в тому ілюстрована брошурка про забезпечення дітей і брошурка з рисунками Е. Козака про акцидентове забезпечення.

В часі дискусії гол. секретар роздав присутнім на засіданні гол. урядовцям проєкт нової членської аплікації, яку передискутовано і введено деякі зміни.

Двомовні протоколи засідань Екзекутиви і Головного Уряду це проблема більшої праці і більших видатків. Тому досі ці протоколи писано і опублікавувано в українській мові, а для влади виготовлювано скорочені переклади.

Членські виказки проєктовано ще на попередньому річному засіданні, але за ним не висловилося багато союзових діячів і членів. Молодь не радо носить відзнаки УНС, та й не має надії на популярність виказок, яких виготовлення було б до того великим обтяженням для головної канцелярії і відділових секретарів. А в тім користь з виказок не була б велика. Велике число членів зміняється. Прибувають нові,, відхдять давні, чимало є суспендованими, отже членська виказка не все свідчила б про активне членство.

Передплата дорахована до вкладок членів—це вимога забезпеченевої влади, тому наші актуарії не радять нам цього зміняти. Ми все таки маємо намір не подавати вкладок з передплатою „Свободи" принайменше для Канади.

Плянуємо підвищити суму забезпечення нових членів без обов'язкових лікарських оглядин, що можна буде ввести в життя в порозумінні з актуаріями.

Відвідини округ членами Екзекутиви, участь відділових урядовців у таких зустрічах по округах та вишкіл секретарів і організаторів—це все дуже важливі справи, яким Екзекутива прикладає багато уваги.

Нове, часове забезпечення на $5,000 і $10,000, на час десяти років, яким могли б забезпечитися особи до 55 року життя, моло б бути впроваджене вже в наступному році.

Відділи УНС, подібно як централя, є звільнені від податків, як неприбуткові установи, на що головна канцелярія має рішення на письмі податкового уряду і його копії посилає відділам на їх бажання.

Брошурка з рисунками ЕКО про акцидентове забезпечення буде скоро надрукована, зразу по українськи, а опісля по-англійськи.

ВІДВІДИНИ ОТЦІВ ВАСИЛІЯН

В часі дискусії над звітом головного секретаря на залю нарад ввійшли Отці Василіяни з Ню Йорку, а саме: о. Готра, о. Засійбіда і о. д-р Соловій, які познайомилися з учасниками нарад та програмою зборів. о. Засійбіда, парох церкви св. Юра в Ню Йорку, привітав приявних та склав побажання успішно покінчити наради.

На внесення голови Контрольної Комісії, д-ра В. Ґалана, складене в імені Контрольної Комісії, однодушно рішено прийняти звіт головного секретаря. Після цього, на пропозицію інж. С. Куропася, більшість урядовців висловилася за відбуттям додаткової вечірньої сесії, якої початок визначено на 8.00 годину вечора. Цю пополудневу сесію закінчено о год. 6.10.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛ. КАСИРА Р. СЛОБОДЯНА

Вечірню (шосту) сесію цього другого дня нарад відкрив о год 8.00 інж. С. Куропась і проголосив приступлення до чергової точки нарад—дискусії над звітом головного касира, до якої зголосилися: Б. Зорич, Т. Шмаґала, М. Куропась, Б. Мельник, Марія Демидчук, Гелен Олек, Осипа Олінкевич, І. Кокольський, П. Пуцило. І. Іванчук, Олена Штогрин і д-р В. Ґалан.

В дискусії були порушені ось такі справи: потреба звертання секретарями поштових оплат; формальні ухвали Екзекутиви про закуп бондів; звітування про кошти подорожі; кошти видання „Веселки"; Кошти видання Енциклопедії Українознавства англійською мовою; можливості користати з резервового фонду УНСоюзу; пенсійний плян службовиків; бондування секретарів; видатки на Союзівку; секретарські винагороди; Фонд Наглої Потреби; пам'ятник Мазепі на Союзівці; невиплачені посмертні гроші і незгрошевлені дивідендові чеки.

На всі ці запити дав гол. касир Роман Слободян вичерпні інформації: Адміністраційний Фонд, з якого покриваються всі адміністраційні видатки, постійно меншає і тому не можна збільшувати видатків. Про закуп бондів завжди рішає Екзекутива. Трапилася була помилка, що рішення про закуп одної групи бондів було пропущене в протоколі.

Кошти подорожей поділені на декілька конт, згідно з вимогами стейтової влади, якій про це звітуємо.

Вислід перевірки фахових книговодів не подав повного образу видатків на видавання „Веселки", до якої УНСоюз доплачує щорічно коло $10,000. На видання першого тому англомовної Енциклопедії виплачено вже $110,000, які взято з народного та адміністраційного Фондів; УНСоюз має великий резервовий фонд з якого можна б користати на різні важні цілі, коли б можна було дістати на це згоду забезпеченевих властей.

Пенсійний плян, складений нашими актуаріями, тим практичний, що від нього не платимо податків і не має вмішування влади. Спроби оформити пенсійний фонд в якійсь забезпеченевій установі показалися непрактичними і коштовними.

Бондування секретарів є дуже складною справою, бо компанія, яка бондувала б секретарів, ставить дуже строгі вимоги точних вплат зібраних вкладок і звітування секретарів.

Пороблені нові видатки на Союзівку були узгіднені з гол. предсідником, але не зопротоколовані.
Секретарські винагороди виплачується квартально і завжди в означеному часі, за виїмком останнього кварталу через несподівану недугу двох службовиків фін. відділу.

Звіти про збірки пожертв на Фонд Наглої Потреби є постійно проголошувані у „Свободі". Цей фонд постійно зростає завдяки новим пожертвам і одержаним від них відсоткам. На побудову пам'ятника Мазепі на Союзівці не було списано договору. УНСоюз погодився на пропозицію автора, щоб збудувати його за гроші зібрані як пожертви та з продажі карток при відкритті пам'ятника, а надвишку дати авторові.

Невиплачені забезпеченеві суми можна перенести по 10 роках до інших фондів, але ми стараємося віднайти спадкоємців, проголошуючи невиплачені посмертні суми в наших звітах.

Невикуплені дивіденди не тратять своєї вартости. По рокові головна канцелярія продовжує їх важність, щоб дати членам можливість їх згрошовити.

На пропозицію голови Контрольної Комісії, д-ра В. Ґалана, принято одноушно звіт головного касира.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ УПРАВИ СОЮЗІВКИ

До дискусії зголосилися: І. Іванчук, М. Куропась, д-р В. Ґалан, Марія Демидчук, І. Одежинський, Б. Зорич, інж. С. Куропась.

Обом управителям Союзівки, Д. Слободянові і В. Квасові поставлено ряд запитань, на які вони дали вичерпні відповіді. В дискусії порушено такі справи: потребу точного інвентаря знаряддя, меблів і іншого майна Союзівки; ціни Союзівки і їх вплив на прибутки оселі; капітальні інвестиції на Союзівці; кількість членів УНСоюзу, які користають зі Союзівки; перевірка їх членства для признання знижки за побут; потреба нових кімнат.

Після дискусії, на пропозицію І. Одежинського, висловлено обом управителям Союзівки і їх співробітникам признання за їх вповні задовільну працю.

З огляду на пізню годину, предсідник нарад інж. С. Куропась, звернувся із запитом до учасників, чи вони бажають ще продовжувати цього вечора дискусії над дальшими звітами. Більшість висловилася за продовжуванням дискусії, після чого, на пропозицію М. Куропася, вирішено волею більшости передискутувати ще цього вечора звіт головного редактора „Свободи".

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛ. РЕДАКТОРА АНТОНА ДРАҐАНА

Провід нарадами перебрала перед початком дискусії містопредсідниця Анна Герман.

До дискусії зголосилися: Б. Зорич, М. Куропась, І. Іванчук.

В. Зорич прочитав листа, якого він одержав від ред. Драґана у відповідь на його завваги відносно становища „Свободи" до заклику групи радянських діячів культури, а М. Куропась запитував, як це справді було із відношенням „Свободи" до недавньої зустрічі українських студентів Ратґерс-у зі совєтським дипльоматом Кочубеєм, покликаючись на листа в цій справі від представників цієї групи студентів. Редактор Драґан заявив, що „Свобода" ніколи не була проти контактів з Україною та українським народом, та що в даному випадку йдеться про контакти із представниками большевицького окупаційного режиму. Він подав за приклад статтю зі „Свободи" під заголовком „Чого не ділить океан" і потвердив, що „Свобода" є за контактами з народом України, але не з її гнобителями. Становище „Свободи" було висловлене на її сторінках після ґрунтовного обговорення цих справ і обміну думок редакторів із Екзекутивою УНС. До події в Нюарку зайняла „Свобода" становище перед всіми іншими і її виступ не був зв'язаний із пізнішими виступами політичних діячів. У дискусії порушено також справу праці ред. З. Снилика над англомовною Енциклопедією та пляни поліплення „Українського Тижневика" і різні проблеми редаґування вісток у „Свободі" про різні події із громадського та союзового життя.

На пропозицію д-ра В. Ґалана, в імені Контрольної Комісії, піддержану І. Іванчуком, вирішено однозгідно прийняти звіт головного редактора А. Драґана.

Містопредсідниця А. Герман закрила на цьому вечірню сесію другого дня нарад і повідомила, що наступна сьома вечірня сесія річних нарад відбудеться завтра, щойно о год 8-ій вечора, тому що на день призначене засідання Стипендійної Комісії, а крім того, декілька гол. урядовців з Гол. Предсідником повернуться із поїздки до Вашингтону аж завтра вечором.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ НАРАД

У середу 20 травня, третього дня нарад, о год. 8.00 веч. гол. містопредсідник, інж. Ст. Куропась, відкрив сьому з черги сесію і заповів, що наступною точкою нарад буде дискусія над звітами Контрольної Комісії і її членів.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

До дискусії зголосилися: М. Куропась, П. Пуцило, Марія Демидчук, Гелен Олек, Я. Гук, ред. А. Драґан і Д. Шмаґала.

В дискусії порушено такі справи: кошт курсів українознавства, та скільки до них доложив УНС; кошти подорожей і репрезентацій Екзекутиви, гол. урядовців і організаторів; урядові години членів Екзекутиви в головній канцелярії; ціни побуту на Союзівці; випадки спізнень із розрахунками деяких відділів; спізнення публікації Енциклопедії Українознавства; нова публікація історії УНСоюзу; зміна засад розподілу Народного Фонду; протоколи засідань Екзекутиви і протоколи річних засідань та їх публікація.

На порушені справи давали вияснення члени Контрольної Комісії і члени Екзекутиви, коли цього вимагав дискутант. Під час дискусії повернувся на залю нарад головний предсідник Й. Лисогір та другі члени делеґації, яка їздила до Вашингтону. Також ввійшли на залю нарад пані Стефанія Галичин та новий обласний організатор, Степан Гавриш, яких привітав інж. С. Куропась.

Д. Шмаґала запропонував закінчити дискусію над звітами Контрольної Комісії і прийняти їх звіти. Його підтримав Вц Гузар і присутні висловились за цією пропозицією одноголосно.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ГОЛОВНИХ РАДНИХ

Провід нарадами перебрав головний предсідник Й. Лисогір і попросив дискутантів голоситися до слова. Участь у дискусії згідно із зголошеннями взяли: І Іванчук, Т. Шпікула, Б. Мельник, д-р В. Ґалан, Я. Гук, М. Куропась, В. Зорич, інж. С. Куропась і Я. Падох.

Темою дискусії були такі справи: випадки спізнення посмертних виплат, які вияснив гол. касир Р. Слободян; публікація звітів головних радних у „Свободі"; деякі поправки у звітах гол. радних у публікованому протоколі нарад; участь і успіхи головних радних у членській кампанії 1963 року.

Пісдя узгіднення між дискутантами деяких поправок і скорочень у звітах радних, д-р В. Ґалан запропонував прийняти звіти головних родних. Його внесок підтримав Роман Слободян та Іван Іванчук. Одноушно схвалено приняти звіти до відома.

X. ПРИЙНЯТТЯ ЗВІТІВ

Тому, що Головний Уряд схвалив окремо прийняття поодиноких звітів після дискусії над ними, так у випадку звітів членів Екзекутиви, як і Контрольної Комісії та головних радних, не було потреби порушувати справи прийняття звітів разом в окремій точці порядку нарад.

ДОПОВІДЬ ОБЛ. ОРГАНІЗАТОРА СТЕПАНА ГАВРИША

Після закінчення дискусії над звітами радних предсідник попросив до слова обласного організатора на східні стейти п. Степана Гавриша(який у короткому рефераті накреслив пляни і напрямні своєї, щойно започаткованої, праці на пості обласного організатора. До важливіших обов'язків обласного організатора С. Гавриш зачислив: приєднування нових членів, творення нових відділів, перевірка діловодства відділів і поміч у доборі і вишколі урядовців, об'єднання відділів уконечних випадках та підшукування нових окружних і відділових організаторів, включно з інструктажем для них. Приявні нагородили доповідь обласного організатора С. Гавриша оплесками.

ДИСКУСІЯ НАД ПУБЛІКАЦІЄЮ ЗВІТІВ ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ

До слова у формальній справі зголосився головний радний, Мирон Куропась, який підніс справу публікації звітів членів головного уряду. Він обстоював, щоб усі звіти, відчитані на нарадах, були проголошені в цілости. Таку саму думку висловили головні контролери Петро Пуцило та Іван Іванчук. Головні радні Осипа Олінкевич і Олена Штогрин пропонували скоротити звіти членів головного уряду, але в порозумінні Екзекутиви з авторами звітів. Проти скоротів звітів виступив теж голова Контрольної Комісії д-р Володимир Ґалан, який обстоював, щоб у випадках потреби робити скорочення тільки за згодою авторів звітів. У дискусії над цим питанням забирали слово: Ярослав Падох, Дмитро Шмаґала, Я. Гук, Іван Одежинський і Роман Слободян. Головний предсідник твердив, що Екзекутива має право скорочувати звіти, коли це потрібне для добра УНСоюзу, бо проголошування речей, які могли б пошкодити УНСоюзові, централі чи округам, було б дією Екзекутиви на шкоду установи. Він звернув увагу на трудноші в кожному випадку комунікуватися з членами головного уряду та на відповідальність вибраних членів Екзекутиви перед Конвенцією. На пропозицію Марії Демидчук, підтриману Оленою Штогрин, на цьому закрито вечірню сесію річного засідання. Головний предсідник Й. Лисогір заповів, що наступна сесія почнеться в четвер о годині 9.30 рано.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ НАРАД

У четвер 21-го травня 1964 р. о год. 9.30 ранку, головний предсідник відкрив восьму з черги сесію річних нарад. Перед нарадою інж. С. Куропась заповів, що цього ж дня вечором відбудеться традиційна святочна вечеря учасників нарад. Після цього приступлено до чергової точки нарад.

XI. ДОПОВІДІ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ ПРО МАЙБУТНЮ ПРАЦЮ

Головний секретар Ярослав Падох прочитав на початку своєї доповіді приготовлені пропозиції резолюцій і рекомендацій загального та стисло організаційного і забезпеченевого характеру. Після того подав він вичерпні пояснення до його пропозицій. Обговорюючи новий проєкт аплікації для дорослих кандидатів у члени, головний секретар роздав учасникам нарад видруковані взірці проєкту нової аплікації. Головний предсідник. Йосип Лисогір, доповнив прочитані головним секретарем точки дальшими проєктами резолюцій і рекомендацій. При обговоренні поропозиції ревізії вкладок він прочитав листа від актуаріїв у цій справі та письмову пораду від забезпеченевої компанії Коннектикат Дженерал Лайф, яка висловилася похвально про запропоновані таблиці вкладок і зворотних вартостей УНС та про запропонова-

ДОПОВІДІ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ ПРО МАЙБУТНЮ ПРАЦЮ

(Продовження)

ну до виплати вже в кінці травня 1964 року значно підвищену дивіденду.

В дискусії, яка принесла ряд доповнень і уточнень запропонованих резолюцій і рекомендацій, взяли участь всі члени Головного Уряду. У висліді цього схвалено ось таке:

Резолюції

Головний Уряд УНСоюзу постановляє:

1. Посилити членську кампанію в році 70-літнього ювілею УНСоюзу, притягнути до неї всіх відділових урядовців, членів контрольних комісій, конвенційних делеґатів і все активне членство УНСоюзу та звернутися зі закликом до всіх відділів, щоб вони пожвавили свою працю і збільшили своє членство в ювілейному році.
2. Утворити два дальші пости обласних організаторів, крім двох попередніх, щоб мати їх принайменше чотирьох.
3. Встановити ювілейну відзнаку УНСоюзу, як нагороду для союзових діячів за успіхи в приєднуванні нових членів у 1964 році. Для цього проголосити клич: „Не може бути ніодного союзового головного чи відділового урядовця, конвенційного делеґата та союзового діяча, який не здобув би ювілейної відзнаки УНСоюзу в його 70-річчя."
4. Посилити перевишкіл секретарів і організаторів УНСоюзу для ґрунтовного ознайомлення їх із засадами життєвого забезпечення та всіми клясами наших грамот.
5. Продовжувати енергійну кампанію серед членів в справі забезпечення перед наслідками акцидентів.
6. Затвердити і випустити нову рамоту часового забезпечення, т. зв. „терм іншуренс".
7. Зобов'язати себе, тобто всіх членів Головного Уряду, продовжувати успішну і в цім ювілейнім році минулорічну участь в кампанії для збільшення УНСоюзу, щоб достойно відмітити 70-річний ювілей УНСоюзу його помітним збільшенням і дати добрий приклад всьому союзовому загалові.
8. Спопуляризувати серед членства і ширшого громадянства всі роди забезпечення УНСоюзу.
9. Закласти нові відділи УНСоюзу в українських громадах, та скупченнях, де ще таких відділів немає.
10. Подбати про об'єднання малих і неактивних відділів.
11. При вимозі лікарських оглядин, у приписаних границях віку і суми забезпечення, не брати під увагу грамот, що їх має аплікант вже 10 або більше років.
12. Заплянувати і приготовити відзначення довголітніх заслужених союзовців у наступному 1965 році.

Рекомендації

1. Не включати передплати „Свободи" до сум вкладок, подаваних на грамотах членів, народжених у ЗДА та замешкалих членів у Канаді, у порозумінні з актуаріями і забезпеченевою владою.
2. В порозумінні з актуарієм і головним лікарем, підвищити границі віку і сум при забезпеченні без обов'язкових лікарських оглядин а саме:
   на $5,000 до 30-го року життя,
   на $2,000 до 45-го року життя,
   на $1,000 до 55-го року життя,
   на $500 до 65-ро року включно.
3. Підвищити, в міру фінансової можливости, організаторську винагороду за приєднування членів, а саме: $10.00 від кожної тисячі забезпечення.
4. Обнизити вкладки при більших сумах забезпечення, а саме: на $2.00 річно від кожної тисячі забезпечення, починаючи від грамот на суму $3,000 і вище.
5. Перевести ревізію вкладок всіх кляс забезпечення, згідно з вимогами влади та фінансовою спромогою УНС.
6. Подбати про дозвіл забезпеченевої влади на використання надвишки резерви посмертного фонду на видатки, зв'язані і з посиленням активности округ і Відділів та зокрема для збільшення членства УНСоюзу та набуття Союзових домів.
7. Продовжити подвійне забезпечення в клясі ДП з 60-го до 65-го року життя.
8. Заключити договір про реасекурацію з Коннектикат Дженерал Лайф Іншуренс Компанією.
9. Подбати про затвердження нової аплікації для дорослих членів.
10. Користати і в наступному році з послуг фірми Ернст і Ернст з Нюарку.
11. Подбати про набуття нового будинку для приміщення головної канцелярії, більше репрезентативного, та відповідного для вимог УНСоюзу.
12. Подботи про поширеня складу Культурної Комісії УНСоюзу, шляхом запрошення до неї представників наукових і виховних установ.

Всі ці резолюції і рекомендації піддано поодиноко під голосування і принято більшістю голосів.

XII. СХВАЛЕННЯ БЮДЖЕТУ

Головний касир Роман Слободян запропонував проєкт буджету на 1964 р., копію якого одержали всі учасники нарад. У дискусії над бюджетом звернено увагу, що бюджет відразу виказує дефіцит. Головний касир вияснив, що цей дефіцит буде покритий із біляису адміністраційного фонду з попереднього року. Головний предсідник ствердив, що дефіцитовий бюджет не є нічим надзвичайним та що, виказуючись ним, може поведеться вистаратися в забезпевої вляди дозвіл перенести більшу суму грошей із надвишки резерви посмертного фонду. Порушено теж у дискусії дефіцитову господарку видавництва „Свобода", про що вияснення подав головний предсідник, та запропонував вирішити покрити цей недобір у бюджеті з інших фондів.

У дальшій дискусії порушено також справу коштів видання англомовної Енциклопедії, якої перший том появився, а праця над другим є саме в повному розгарі. Головний предсідник поінформував головний уряд, що Екзекутива підвищила суму виплат на удержання Канадійської Канцелярії, що присутні схвалили. Вкінці, покликаючись на резолюцію з ранньої сесії про встановлення двох додаткових постів обласних організаторів, внесено, на пропозицію гол. секретаря, Я. Падоха, поправку до бюджету, вписуючи там передбачений видаток $15,000 на цю ціль.

На внесення Д. Шмаґали, підтримане В. Гузарем, вирішено однозгідним голосуванням затвердити запропонований бюджет в такому вигляді:

БЮДЖЕТ НА 1964 РІК

INCOME

	1963	Estimater for 1964
Dues received from members	464,706.99*	470,000.00
Interest from bonds	8,677.53	8,700.00
Nnterest from mortgage loans	926.13	225.00
Income from printing plant	273,015.80	275,000.00
Profit on bonds sold		
Transfer of equities (fr. Juv. Dept. Mot. Fd.)	928.39	900.00
Profit on Canadian exchange		
Transfer of surrender charges	21,730.00	22,000.00
Transfer of funds	49,095.45	53,000.00
Sale of Ukrainian jublications		
Mortgage inspection fees received	14,847.55	15,000.00
TOTAL INCOME	833,927.84*	$844,825.00

DISBURSMENTS

Actuarial and statistical expenses	5,750.00*	4,500.00
Advertising and publication	2,521.34	2,500.00
Audition Committee expense	3,912.58	3,500.00
Bonds of Officers and employees		
Bank charges for Custodian Account	4,276.33	4,300.00
Books and printer matter	887.71	650.00
Collection charges on Canadian checks	635.98	700.00
Depreciation of printing plant	2,030.11	2,100.00
Dues to fraternal congresses	714.99	800.00
Expenses of annual session	8,435.10	8,500.00
Field conferences other than local meetings	1,460.76	1,500.00
Furniture and ejuipment	2,371.13	3,000.00
General office maintenance and expense	2,214.13	2,500.00
I.B.M. rentals and services	6,762.71	7,000.00
Insurance - group	1,126.07	2,000.00
Insurance — robbery and hold-up	1,414.84	
Iisurance — Workmens Compensation	187.35	200.00
Insurance Department fees	10,583.23	4,000.00
Legal expenses — general	143.00	150.00
Lodge supplies purchased	654.24	700.00
Medical inspections	2,805.56	3,000.00
Official publication	118,700.00	120,000.00
Operating expenses of Canadian Office	1,800.00	3,600.00
Operating expenses of printing plant	272,276.82	280,000.00
Postage	7,037.63	8,000.00
Printing and stationery	18,380.97	19,000.00
Rent paid for Home Office	12,000.00	12,000.00
Rewards to organizers	21,494.00	22,000.00
Rewards to special organizers	9,033.00	3,000.00
Rewards to presidents and treasurers	2,876.00	3,000.00
Reward to secretaries	169,954.30	170,000.00
Salaries of executive officers	39,000.00	39,000.00
Salaries of office employees	100,214.96	100,000.00
Supreme medical examiner's fee	320.00	400.00
Taxes — Federal unemployment insurance	634.64	700.00
Taxes — Federal — Social Security and With.	3,890.04	4,000.00
Taxes — State — unempl. etc.	851.18	900.00
Telephone	2,738.26	3,000.00
Traveling expenses (incl. $9,737.62 of Spec. Org.)	26,349.25	27,000.00
Ukrainian publications	11,208.32	6,000.00
Youth sport activities	686.38	700.00
Field Represetatives		15,000.00
TOTAL DISBURSMENTS	$878,332.91	$888,900.00
DEFICIT	$44,405.07	$44,075.00

Після схвалення бюджету приступлено до чергової точки нарад: внесень і ухвал.

XIII. ВНЕСКИ І УХВАЛИ

На початку нарад над новими справами УНСоюзу зголосився до слова, чи радше до виголошення доповіді про канадійські справи, директор Канадійської Канцелярії і гол. радний, Богдан Зорич. Він прочитав наступну доповідь:

ПЛЯН ПРАЦІ ТА ПРОЄКТ БЮДЖЕТУ КАНАДІЙСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ

Канада зі своїм етнічним українським суспільством творить для УНСоюзу і його керівних чинників проблему природного дещо відмінного і своєрідного характеру, бо вимагає окремого підходу, окремого розглядання усіх ділянок нашого союзового життя, окремих вимог і вкінці—окремого фінансування і устійнення бюджету. Великі простори, інші зацікавлення українського елементу, інша побудова суспільно-громадського життя і в йому роля УНСоюзу, відносно ще молодої в Канаді організації та психологічний комплекс, витворений північним кліматом, вимагають від керівництва УНСоюзу великого піклування, належного зрозуміння, а над все батьківської опіки. Тому в плянуванні майбутнього розгортання праці в цій країні треба підходити до Канади і її українства, як до окремого питання і виелімінувати всякі порівняння з американськими стейтами, округами, які мають за собою 70-літню традицію і досвід. Основне лишається те, що Канада мусить продуктивніше працювати, її організаційні досягнення мусять бути видніші, ріст членства обов'язково мусить збільшуватися в прискореному темпі. Щоби осягнути цей задум та щоби зреалізувати поставлені перед нами вимоги, потрібно однакового, але гармонійного і поєднаного трактування всіх ділянок союзового життя, а саме:

1. Представники Екзекутиви бодай раз у рік відвідують починаючи від слідуючого бюджетового року такі центри: Вінніпеґ, Монтреал і Торонто, де відбудуть зустрічі з представниками українського громадянства і громадських та політичних і церковних організацій для кращого ознайомлення їх із ролею та працею УНСоюзу. Таке перебування представників Екзекутиви УНСоюзу не може бути в цих місцевостях дво-чи три-годинне, але бодай дводенне.

2. Для постійного пропаґування УНСоюзу в Канаді слід використовувати радіопередачі, українську канадську пресу, оголошення, з нагоди різних національних святкувань, у програмках тих святкувань.

3. Це потягло б за собою такі фінансові витрати:

а) *Радіопередачі:* Вінніпеґ 100 дол., Монтреал 100 дол. Торонто з виданням спеціяльних ювілейних святкувань платинок і союзової програми 600 дол.

б) **Преса:** Святочні побажання двічі в рік до 7-мох газет і журналів: 5 газет по 50 дол.—250.00 дол; 2 газети по 40 дол.—80.00 дол; 1 журнал за 40 дол.—40.00 дол; 1 журнал за 30 дол.—30.00 дол.

Видання чотирьох чисел „Канадійської Трибуни" в канадійській пресі по 100 дол.—400.00 дол. **Разом дол. 800.00**

Округи: Для двох округ в Торонті і Монтреалі та для Вінніпеґу на конечні витрати як: вкладки до КУК, льокальні оголошення тощо по 50 дол.—разом 150.00 дол.

г) *Витрати на організаційну працю:*

Призначити на Канаду на пост організатора і люстратора цілої Канади 6,000 дол. річно. Якщо б не вдалось підшукати відповідного люстратора, то, цю квоту слід розділити на окружних організаторів, які зобов'язались би мати доволі задовільні організаційні успіхи і виконували б давані їм інструкції.

4. Остання точка в плянуванні розбудови УНСоюзу—це канадійська „Союзівка", яка мала б бути виразником нашої поваги, сили і спроможностей. Осель поодиноких організацій, у Канаді є доволі, але немає всеукраїнської оселі з таким виглядом і влаштуванням, яка була б притягаючою для студентства, академічної молоді, для професіоналістів, і для всіх, що шукали б культурного відпочинку і находили б там свою радість. Така канадійська Союзівка, з власним озером, з гарним простором, власним парком, спортовими площами, з клюбовою залею і гарно-влаштованими кімнатами для літників, а вкінці з виховними дитячими куренями—скрізь із пропаґандивними написами, вказівками і орієнтаційними таблицями—була б найкращим пропаґатором УНСоюзу в Канаді, речником нашої всеукраїнськости і нашої сили. Цієї справи не можна відкладати, тільки з місця братись до реалізації цього діла. Таку оселю в Канаді мусить купити УНСоюз, і він одинокий має в неї інвестувати свій фінансовий вклад і він одинокий залишиться правним її власником.

Циферно намічені витрати на адміністраційний рік від 1 червня 1964 до кінця травня 1965 УНСоюзу в Канаді виглядали б так:

Радіопередачі	800 дол.
Оголошення в пресі і кан. трибуна	800 дол.
Дві округи іМанітоба	150 дол.
Люстратор або дистриктові організатори	6,000 дол.
Разом	7,750 дол.

Я прошу Президію УНСоюзу, членів Головної Контрольної Комісії і Головну Раду прийняти мою пропозицію відносно видатків на розбудову УНСоюзу в Канаді, а найважливіше приспішити окремою ухвалою набуття канадійської Союзівки. Наша журба за прискорений ріст, а Ваше зрозуміння тієї журби, стане важливим переломовим етапом в розбудові і поширенні великої союзової ідеї в Канаді, бо вона не буде тільки паперовим кличем, а стане конкретною допомогою в реалізації союзових задумів і змагань.

У дискусії над прочитаним проєктом взяли участь: інж. С. Куропась, д-р В. Ґалан, І. Іванчук, М. Куропась, П. Пуцило, які підтримували три перші точки пляну. Про плян закуплення канадської Союзівки учасники дискусії висловилися прихильно, але порадили цю справу точніше прослідити і відкласти рішення в цій справі На внесок д-ра Ґалана, підтриманий П. Пуцилом, одноголосно вирішено схвалити три перші точни проєкту праці для Канади, представленого Б. Зоричем.

Після цього головний предсідник оголосив обідову перерву в нарадах до год. 2.30 по полудні.

Пополудневу (дев'яту) сесію відкрив головний предсідник Й. Лисогір о год. 2.40 і подав до відома головним урядовцям, що треба ще вирішити наступні справи:

МІСЦЕ НАСТУПНОЇ КОНВЕНЦІЇ

П. Пуцило прочитав запрошення мейора міста Шикаґо, щоб там відбути наступну Конвенцію УНСоюзу. Пропозицію П. Пуцила підтримав І. Іванчук. Опісля А. Джула передав запрошення від міста Піттсбурґу влаштувати в ньому Конвенцію, Д. Шмаґала запропонував, щоб вона відбулася у Вашинґтоні, де вже буде стояти пам'ятник Шевченкові з упорядкованою площею і в повній зелені, а Я. Гук пригадав, що треба плянувати Конвенцію на Союзівці. Д-р Я. Падох подав, що Екзекутива одержала пропозиції відбути Конвенції в Піттсбурґу, Філядельфії і Клівленді. При голосуванні 17 урядовців віддали голос за Шикаґом, як місцем наступної конвенції, і так більшістю голосів вирішено відбути конвенцію 1966 року в Шикаґо.

УЧАСТЬ УНСОЮЗУ У ВІДКРИТТІ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ

Головний предсідник поінформував головних урядовців про заходи Екзекутиви в справі участи УНСоюзу у відкритті пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні. Апробовано рішення Екзекутиви видати мапу Вашинґтону для вжитку учасників відкриття пам'ятника. Також, на пропозицію головного предсідника, вирішено влаштувати інформаційний стіл УНСоюзу в готелі „Мейфлявер" у днях відкриття пам'ятника Шевченкові та видрукувати спеціяльні поштові карточки в справі приступлення до УНСоюзу.

БРАТСЬКИЙ КОНҐРЕС У СІЯТЕЛ, ВАШ.

Головний предсідник Й. Лисогір зреферував плян поїздки головного предсідника і гол. секретаря УНСоюзу на Братський Конґрес у Сіятел, Ваш., получений з відвідинами деяких союзових і взагалі українських осередків на заході На внесення М. Куропася, піддержане Я. Гуком, однодушно схвалено цю поїздку.

СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД УНСОЮЗУ

Головний предсідник повідомив головних урядовців, що в середу на Союзівці вперше засідала Стипендійна Комісія і вона винесла певні рішення й рекомендації, про які попросив скласти звіт головного секретаря. Я. Падох подав короткий огляд перебігу нарад, і засади встановлені Комісією відносно приділу стипендій, та імена студентів, яким схвалено признати перші стипендії УНСоюзу. Є ними: Марія Орися Пащак, Ірвінґтон—$1,000; Христина Попадинець, Монтреал—$500; Катерина Марія Лещишин, Бофало—$500.

Крім цих студентів, Стипендійна Комісія пропонує наділити додатковими стипендіями двох дальших студентів, а саме: Олега Левицького, Міннеаполіс—$350 і Лесю Зиновію Пісецьку, Балтимор—$350.

Стипендійна Комісія звертається до Головного Уряду з проханням затвердити її рішення, а зокрема признати в цьому році виїмково ще дві додаткові стипендії. Після короткої дискусії схвалено утворити виїмково в цім році дві додаткові стипендії, з нагоди року 70-ліття УНСоюзу. В дальшому, на пропозицію В. Газара, піддержану Осипою Олінкевич, Головний Уряд прийняв до відома і затвердив усі рішення Стипендійної Комісії з подякою її членам та зі ствердженням, що Комісія діяла згідно із одержаними напрямними і повновластями.

На пропозицію Й. Лисогора, піддержану Б. Мельником, вирішено одноголосно делеґувати на пост другого заступника голови Стипендійної Комісії, як представника УНСоюзу, головного секретаря Ярослава Падоха.

Після цього, з огляду на близький час святочної вечері, яка була заповіджена на год. 8.00 веч., на пропозицію інж. С. Куропася, піддержану д-ром В. Ґаланом, вирішено закінчити сесію. Головний предсідник запросив усіх учасників нарад взяти участь у бенкеті і заповів, що наступна (десята) сесія нарад почнеться в п'ятницю о год. 8.30 ранку.

П'ЯТИЙ ДЕНЬ НАРАД

Останню, десяту, сесію річних нарад Головного Уряду УНСоюзу відкрив головний предсідник у п'ятницю 22 травня 1964, о год. 9.00 ранку.

Головний предсідник зреферував пропозицію однієї фірми, яка запропонувала УНСоюзові продавати серед українців один рід забезпеченєвих грамот УНСоюзу і так приєднувати для нього членів. По вислуханні кількох голосів дискусії одноголосно вирішено відкинути цю пропозицію.

ВІДЗНАЧЕННЯ ДОВГОЛІТНІХ СОЮЗОВЦІВ

Головний секретар, Ярослав Падох, прочитав листа-пропозицію членів УНС з Шикаґа відзначити в ювілейному році медалями, грамотами і плякетами довголітніх і старших віком членів, кращих організаторів за приєднання за ввесь час їх діяльности 200, 400 і 500 членів, головних урядовців, які сповняють свої обов'язки дві чи більше каденцій та довголітніх секретарів відділів. По короткій дискусії вирішено відкласти цей плян на наступний рік, тому що за цей ювілейний рік заслужені урядовці будуть відзначені ювілейними союзовими відзнаками, Екзекутиві доручено опрацювати подібний плян на рік 1965.

ПЛЯН РОЗБУДОВИ УНСОЮЗУ ДО 100,000 ЧЛЕНІВ

Такий плян зголосив гол. контролер Петро Пуцило, який прочитав пропозицію створення окремого організаційного фонду з грошей, перенесених з надвишки резерви Посмертного Фонду. Текст пропозиції такий:

РЕЗОЛЮЦІЇ ДЛЯ ДОБРА Й РОСТУ УНСОЮЗУ

Головний Уряд Українського Народного Союзу, на своїх річних нарадах, які відбулися у місяці травні 1964 року, постановляє приспішити організаційний хід розбудови УНСоюзу до 100 тисяч членів ще до слідуючої Конвенції.

Для виконання цього важливого завдання Гол. Уряд уважає за потрібне розбудувати вже існуючий організаційний апарат із обласними, окружними та льокальними, відділовими, організаторами.

У метрополітальних містах, де вже знаходиться більша кількість союзових відділів, слід негайно поробити відповідні старання, щоб Окружні Комітети підшукали й набули відповідні доми, а також літниська (Союзівки), в яких можна було б виконувати збірними силами таку працю, яка допомагала б розбудовувати місцеві відділи новими членами.

Гол. Уряд доручає членам Головної Екзекутиви допильнувати цю важливу справу і подбати, щоб Окружні Комітети виконали свої завдання в округах свого діяння.

Для зреалізування поданого пляну Головний Уряд УНСоюзу постановляє: Утворити окремий організаційний фонд шляхом перенесення до нього з надвишки резерви посмертного фонду, що тепер становить суму $6,800,000, такої суми, якої буде потрібно для виконання вище намічених завдань.

У дискусії над цим пляном забирали голос: Б. Зорич, інж. С. Куропась, Й. Лисогір, д-р В. Ґалан, А. Гук, О. Олінкевич і Д. Шмаґала. Дискутанти в основному висловилися за переведенням в життя цього пляну, під умовою, що влада погодиться на перенесення до цього фонду частини надвишки резерви посмертного фонду. В дискусії устійнено, що гроші на будову чи закуп союзових домів і осель одержали б союзові округи і осередки тільки в формі безвідсоткових позичок. Це був би окремий організаційний фонд, з якого можна б позичати гроші на згадані доми і Союзівки та інші цілі, зв'язані з розбудовою УНСоюзу. Після дискусії д-р В. Ґалан запропонував схвалити цей плян із застереженням, що він може увійти в силу по-перше тоді, коли полагодиться справу леґального переносу фондів, а по-друге тоді, коли союзові осередки чи округи заініціюють таку акцію, підібравши до виконання пляну відповідних людей та добрі об'єкти. Це внесення підтримав Б. Зорич, і його однодушно схвалено.

РОЗПОДІЛ ПОЖЕРТВ УНСОЮЗУ З НАРОДНОГО ФОНДУ

Головний секретар, Я. Падох, прочитав пропозицію розподілу датків з Народного Фонду. Після довшої дискусії, в якій розглянено додаткові пропозиції пожертв зголошені приявними, устійнено розподіл датків на загальну суму $12, 412.00.

На пропозицію І. Кокольського, підтриману П. Пуцилом, вирішено більшістю голосів—замість датків на школи й університети, яким уділено пожертви в цьому році, вжити в наступному році ці суми на уфундовання більше стипендій, приділюваних Стипендійною Комісією УНСоюзу.

КОМІСІЯ ДЛЯ „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА"

Гол. радний Мирон Куропась запропонував створення спеціяльної комісії, яка простудіювала б питання „Українського Тижневика" для покращання та популяризації цього англомовного видання „Свободи". Обмінюючись думками в цій справі, М. Куропась і Й. Лисогір запропонували спільно наступний склад цієї комісії: двох редакторів „Українського Тижневика—Володимира Душника і Зенона Снилика, головного редактора Антона Драгана, гол. контролера Петра Пуцила та двох радних—Олену Олек і Мирона Куропася. Члени цієї комісії моли б прислати свої пляни і рекомендації відносно „Укр. Тижневика" Екзекутиві УНСоюзу до 1-го листопада цього року. Схвалено цю пропозицію одноголосно.

Головний секретар Ярослав Падох запропонував повести акцію пропаґування „Українського Тижневика" спільними силами Екзекутиви, Головного Уряду і других союзових діячів, щоб збільшити наклад і популярність „Укр. Тижневика", що присутні одноголосно схвалили.

РОЗБУДОВА СОЮЗІВКИ

Гол. радний Іван Одежинський підмітив потребу побільшення кількости кімнат на Союзівці та запропонував добудувати 50 кімнат, чи то як додаток до головного готелевого будинку, чи окремого мотелю. Його пропозицію підтримав Ярослав Гук. У дискусії заст. гол. предсідника С. Куропась признав потребу цих додаткових мешканевих одиниць, але підкреслив, що цю будову треба узалежнити від одержання дозволу забезпеченевої влади ужити на цю ціль гроші із надвишки резерви посмертного фонду. Я. Гук запропонував, щоб після одержання цього дозволу приготувати пляни такої будови і дати їх на письмове голосування всіх членів Головного Уряду. Цю спільну пропозицію схвалено однодушно.

СПОРТОВА АКЦІЯ УНСОЮЗУ

Василь Гузар звернув увагу на великі можливості росту УНСоюзу при допомозі добре проведеної спортової акції на терені ЗДА і Канади. Він запропонував заанґажувати до цієї праці спортового директора.

Про потребу централізації спортових акцій поодиноких спортових осередків говорили в дискусії: Й. Лисогір, Я. Падох, П. Пуцило, А. Джула та І. Кокольський. Члени Головного Уряду погодилися з пропозицією заанґажувати спортового директора і на внесення І. Кокольського доручили членам турнірової комісії змагань в Янґставні, А. Джулі, В. Гузареві і Олені Олек, допомогти Екзекутиві підшукати відповідну особу на пост спортового директора.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

Після цього Головний Уряд обговорив ще ряд організаційних справ. Гол. рад. Ярослав Гук—звернув увагу Головного Уряду на потребу таких ухвал: підвищення організаційної винагороди до $10.00 від кожної тисячі забезпечення; придбання групового забезпечення для всіх головних урядовців УНСоюзу; бондувати відділових секретарів; збільшення секретарської винагороди; дозвіл, щоб секретарі самі відтягали від вкладок до Гол. Канцелярії свою секретарську винагороду.

Головний предсідник Й. Лисогір—вияснив, що підвишка організаційної винагороди залежна від наявности фондів, тому Екзекутива перед таким рішенням мусить докладно простудіювати цілу справу. Треба, однак, тямити, що УНСоюз має, крім звичайної винагороди по $8.00 від кожної тисячі, ще спеціяльні грошові винагороди при більшій кількості членів, які дають в сумі значно вищі винагороди. Справу можливостей групового забезпечення провірить Екзекутива впродовж 90-ти днів і повідомить про те членів Головного Уряду. Бондування секретарів дуже коштовне і при цьому є важкі вимоги контролі секретарів. Екзекутива провірить цю справу і поінформує членів Гол. Уряду. Про секретарську винагороду рішає Конвенція.

Гол. Контролер П. Пуцило—пригадав, що він раніше пропонував бондування секретарів у Массачусетс Бондінґ Компанії у формі „бленкет бонд", яке коштує порівняльно небагато. На це подав свої вияснення Гол. Касир Роман Слободян, вичислюючи вимоги бондових компаній, з чим погодився заст. гол. предсідника С. Куропась, стверджуючи труднощі пристосування вимог бондування до наших секретарів.

Гол. радна Анна Чопик—запропонувала поступати суворіше з відділами, які залягають з вкладками, тоді можна буде бондувати секретарів.

Гол. радний Тарас Шпікула—запропонував звільнити від плачення вкладок старих членів. Й. Лисогір вияснив,

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

(Продовження)

що цьогорічна дивіденда для членів у віці 85 і більше років буде рівнятися повному звільненню від вкладок.

Гол. радний Тарас Шпікула—просив устійнити, що звітування головних урядовців повинно покривати календарний рік. По короткій дискусії, з участю Д. Шмаґали, Анни Чопик, Й. Лисогора і П. Пуцила, вирішено притримуватися в звітуванні часу календарного року.

Тарас Шпікула—запитав, чи існує на Союзівці дім для старших членів, на що одержав потверджуючу відповідь від головного предсідника із поясненням, що Союзівка приймає на побут старших віком членів за оплатою $80 - 120 місячно, залежно від висоти одержуваної ними пенсії.

Гол. радна Марія Демидчук—запитувала, чи оплата в сумі $120 за побут у домі старших членів це максимальна ціна, на що одержала потвердження від головного предсідника.

Гол. радний Тарас Шпікула—запропонував підвищити винагороду за присднання членів на акцидентові грамоти до $4.00 від особи. Гол. пред. Й. Лисогір вияснив, що вкладки від цього забезпечення є дуже низькі й тільки їх невеличка частина є призначена на адміністраційні видатки. Тому підвишка організаційної винагороди є тепер неможливою.

Гол. рад. Дмитро Шмаґала—пропонував, що можна б забезпечувати акцидентовою грамотою особи поза вік 54 роки, бо є такі компанії, що дають акцидентове забезпечення також у вищому віку. Йосип Лисогір потвердив, що це роблять більші компанії, які мають більше забезпечених акцидентовою грамотою, та заявив, що це буде можливе також в УНСоюзі, коли він матиме більше забезпечених цією грамотою.

Гол. радна Осипа Олінкевич—порадила проголошувати стан збірки на Фонд Наглої Потреби і відсотки від цього Фонду; дальше запропонувала виготовити картки із поздоровленнями-побажаннями для хворих членів та запитала, чи може вже округа Клівленду плянувати закуп Союзівки для своїх членів. Й. Лисогір відповів, що „Свобода" подає списки жертводавців і час від часу стан збірки. Відсотки з Ф.Н. Потреби мали б іти, згідно з рішенням Головного Уряду, на стипендії нашій молоді. Він обіцяв подумати над пропозицією друку карток до хворих членів та вияснив, що, за пляном закупна Союзівки, треба із реалізацією його зачекати на вирішення справи фондів.

Гол. радний Тарас Шпікула—радив проголошувати поруч імен жертводавців на Ф.Н. Потреби також суми їхніх пожертв, що, одиак, не зустрілося з апробатою других.

Гол. радна Олена Штогрин—пригадала про рішення Головного Уряду, щоб не видавати більше грошей на Союзівку, що потвердив Й. Лисогір, стверджуючи, що видатки на Союзівку обмежені тепер тільки до направ і т. п.

Гол. рад. Іван Одежинський—запропонував видати для членів Головного Уряду виказки, з якими вони мали б вільний вступ на терен Союзівки та вміщення таблиці з іменами Екзекутиви, Контрольної Комісії і Головної Ради в приймальній залі „Гостинниці" на Союзівці. Також він підкреслив потребу підвищити платні адміністраторам Союзівки.

Гол. пред. Й. Лисогір—погодився із корисними пропозиціями відносно виказок і таблиці; щодо платень адміністрації підмітив, що це належить до компетенції Екзекутиви.

Гол. контр. П. Пуцило—порушив справу двомовности звітів головних урядовців, згадуючи, що не завжди їх подають у двох мовах. На це одержав він вияснення, що головний секретар проголошує їх такою мовою, якою були звіти написані, та запевнив, що звіти прислані, у двох мовах, будуть опубліковані двома мовами.

Головний предсідник попросив до слова головного редактора „Свободи" Антона Драгана, який прочитав приготовані на письмі Загальні Резолюції Головного Уряду УНСоюзу.

Прочитані резолюції прийняли учасники нарад одноголосно, оплесками.

Вкінці нарад головний предсідник пригадав усім членам Головного Уряду про недалеке вже відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні та закликав усіх узяти участь у цьому національному святі та обов'язково у бенкеті, що відбудеться після відкриття пам'ятника.

ЗАГАЛЬНІ РЕЗОЛЮЦІЇ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СХВАЛЕНІ ПІД ЧАС РІЧНИХ НАРАД НА СОЮЗІВЦІ 18 - 23 травня 1964-го РОКУ

Головний Уряд УНСоюзу зібраний на своїх річних нарадах на своїй оселі Союзівці в тижні від 18 - 23-го травня 1964-го року та в результаті цих нарад, стверджує і рішає:

Тому, що в цьому році український народ на рідній не своїй землі, а з ним і українці у вільному світі відзначають 150-річчя народження Кобзаря України та вселюдського співця волі та незалежности Тараса Шевченка, і

Тому, що під впливом ідей Тараса Шевченка був створений УНСоюз 70 років тому, і

У 150-РІЧЧЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Тому, що з ініціятиви та при поважному вкладі зусиль УНСоюзу і його пресових органів, українська спільнота в ЗДА відзначає ці роковини поставленням пам'ятника Шевченкові в столиці нашої країни, названої іменем її першого президента Вашинґтона, поняття якого та його праведного закону було в розумінні Шевченка й ціллю та мрією українського народу,

Тому отже ГУ УНСоюзу постановляє і закликає усі свої Відділи та всіх своїх членів взяти масову участь у відкритті пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні в суботу, 27-го червня 1964-го року, та впродовж року новими організаційними, духовими і господарськими зусиллями і досягненнями, як і оновленням свого духового зв'язку з українським народом та новими зусиллями допомогти йому в його змаганнях до волі і незалежности відзначити цей Ювілейний Шевченківський Рік.

У 70-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

Тому, що в цьому 1964-му році УНСоюз відзначає 70-річчя з дня свого заснування, і

Тому, що УНСоюз, завдяки передбачливості, ідейності та піонерському завзяттю своїх основоположників став основою українського організаційного, господарського, товариського і культурного життя в ЗДА і Канаді, створюючи великі і непроминаючі вартості, що становлять інтеґральну частину вартостей цих країн, і

Тому, що УНСоюз від самого початку свого існування включив у свій зміст та у свою працю найкращі ідейні та духово - культурні вартості українського народу та глибоко і активно співчував йому в усіх його історичних переживаннях, зберігаючи з ним нерозривні духові і культурні зв'язки та допомагаючи йому словом і ділом у його змаганнях до волі і незалежности, і

Тому, що в теперішньому часі роля і вартість УНСоюзу як для наших країн — Америки і Канади, так і для нашого Українського Народу не тільки не зменшилася але й з кожним днем збільшується,

Тому отже Головний Уряд УНСоюзу, згадуючи з пошаною і вдячністю своїх піонерів, закликає всі свої Відділи і всіх своїх членів у цьому ювілейному році із ще більшим завзяттям і наполегливістю працювати для здійснення визначених союзовими піонерами цілей: організаційного охоплення всіх українців для спільного і успішного змагання до великої мети: невпинного розвитку нашої української спільноти в ЗДА і Канаді, максимального їхнього вкладу в розвиток своїх, американської і канадійської, країн та ще більшої допомоги рідному українському народові в його творчості та змаганнях.

ПОТВЕРДЖЕННЯ ДОТЕПЕРІШНЬОГО СТАНОВИЩА

Тому, що в загальному положенні в світі, в ЗДА і в Канаді та в Україні впродовж звітового часу не зайшли жадні суттєві зміни, Головний Уряд потверджує в цих справах своє становище, з'ясоване в його резолюціях, схвалених з нагоди його минулорічних нарад в травні 1963-го року.

ЗАГАЛЬНЕ СТВЕРДЖЕННЯ

Головний Уряд Українського Народного Союзу стверджує, що:

1 Ці його річні наради відбуваються в добі продовжуваної тривоги і загрозо для Америки і Канади та всього волелюбного людства збоку народовбивчого і рабовласницького комуно московського імперіялізму, не зважаючи на прояви коньюнктурального відпруження в міжнародній політиці.

2. Першою жертвою цього злочинного імперіялізму упав 46 років тому волелюбний український нарід, який від того часу не припиняє своєї найбільш завзятої і найбільш жертвенної боротьби проти того імперіялізму та за свою волю і незалежність;

3 Наші країни, З'єднані Державя Америкий Канада, як найбільші і наймогутніші остої волі, законности й людської гідности та незалежности є сьогодні головним прицілом того комуно - московського імперіялізму.

4. В такій ситуації тільки повна свідомість загрози й небезпеки, як і повна свідомість сили та храктеру ворога і повна та безкомпромісова рішучість протиставитися йому всіми засобами та завжди і на кожному кроці може врятувати світ і людство та його цивілізацію від загляди.

ЗДА І КАНАДА

Тому, що від маральної сили й оборонної могутности наших країн — З'єднаних Держав Америки й Канади — залежить тепер доля цих наших країн, як і доля усього світу, і

Тому, що ці наші країни є тепер великою надією на визволення тих народів, що перебувають в комуно - московській неволі, зокрема нашого українського народу, *отже*

Тому Головний Уряд Українського Народного Союзу закликає всіх своїх членів у ЗДА і Канаді давати свій максимальний вклад у всебічну розбудову всіх моральних і матеріяльних ресурсів цих їхніх країн.

УНСоюз і його членство з усім американським народом глибоко відчули ту велику втрату, що їх віднесла наша нація внаслідок трагічної слерти її 35-го президента Дж. Ф. Кеннеді.

УКРАЇНА

Тому, що наша батьківщина і батьківщина наших батьків — Україна все ще перебуває в накиненій їй насильством і агресією комуно - московській неволі, і

тому,що український нарід не зрікається своїх аспірацій і не припиняє своєї боротьби за своє самовизначення у своїй вільній, ні від кого незалежній, соборній і народоправній державі, і

Тому, що від такого самовизначення України залежить у великій мірі також безпека і воля і наших країн — ЗДА і Канади — та тривкий і справедливий мир у світі,

Тому, отже Головний уряд Українського Народного Союзу, — вітаючи Український Нарід та висловлюючи свій найбільший подив за його поставу в найтрудніших обставинах, як і свою гордість із приналежности до нього — в найкращому інтересі цих своїх країн як теж всіх, що цінять волю і мир, постановляє та закликає всіх своїх членів постійно збільшувати свої зусилля , скеровані на допомогу визвольним змаганням України. Головний Уряд рівночасно закликає уряди своїх країн — ЗДА і Канади — робити всі можливі заходи для перемоги над аґресивним комуно - московським імперіялізмом та для визволення поневолених ним народів.

УКРАЇНСЬКА ДІЯСПОРА

Тому, що в обставинах поневолення України поза її межами примушена перебувати поважна кількість українських еміґрантів, і

Тому, що ці еміґранти є частиною великого українського народу та становлять інтеґральну частину його життя, творчости і змагань, і

Тому, що ці еміґранти потребують і очікують нашої допомоги в їхньому житті і творчості,

Тому, отже, ГУ УНС постановляє і закликає всіх членів, активно включатися та відповідно до своїх сил і спроможностей піддержувати кожну акцію, скеровану на допомогу українцям у діяспорі у їхніх потребах і зокрема у їхній творчості та змаганнях за волю України.

УКРАЇНЦІ В ЗДА І КАНАДІ

Тому, що українці в ЗДА і Канаді становлять сьогодні головну українську силу поза Україною, і

Тому, що українські спільноти в Америці і Канаді становлять також поважну складову частину і великий моральний, культурний і економічний та оборонний потенціял цих своїх країн, і

Тому, що ці українські спільноти проявляють найкраще свою питому активність та виявляють найкраще свій потенціял у своїх власних церковно-релігійних і громадських культурно-виховних, економічних, професійних, спортових та різнородних інших організаціях і установах,

Тому Головний Уряд Українського Народного Союзу постановляє та закликає своє членство:

1) Давати всю моральну і матеріяльну підтримку цим своїм організаціям, включаючись в їхні ряди та активно в них співпрацюючи;

2) Зокрема піддержувати морально і матеріяльно наші центральні репрезентації, Український Конґресовий Комітет Америки і Комітет Українців Канади, як і наші харитативні централі—Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет та Фонд Українців Канади, як теж наукові рідношкільні, молодечі та студентські організації.

„СВОБОДА" Й ПУБЛІКАЦІЇ УНСОЮЗУ

Тому, що український щоденник „Свобода", англомовний „Український Тижневик" та дитячий місячник „Веселка" відограли в минулому та грають сьогодні велику ролю в розвитку нашої організації та наших країн і в змаганнях українського народу, Головний Уряд УНСоюзу постановляє та закликає своїх членів докласти всіх зусиль для збереження та дальшого розвитку тих публікацій і їх поширення та постійного вдосконалювання.

АНГЛОМОВНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Головний Уряд з вдоволенням стверджує, що в звітовому році пощастило здійснити частинно великий спільний задум УНСоюзу, НТШ та його репрезентанта проф. д-ра Володимира Кубійовича і після 10 років труду опублікувати у В-ві університету в Торонті перший том Англомовної Енциклопедії Українознавства..

Тому, що публікація цієї книги вважається одним із найбільших культурних досягнень всієї української спільноти у вільному світі та поважним новим вкладом в допомогу змаганням українського народу, і

Тому, що швидка публікація другого тому цієї Енциклопедії є необхідністю та збільшить це досягнення, що ним є публікація першого тому,

Тому отже ГУ УНСоюзу приймає до відома пороблені вже заходи для публікації цього другого тому АЕУ та доручає Екзекутиві подбати про їх завершення, мавши на увазі висловлені під час цих річних нарад додаткові завваги.

КУЛЬТУРНА КОМІСІЯ

Тому, що дбання про духовий і культурний розвиток членів УНСоюзу в ЗДА і в Канаді є статутовою повинністю, і

Тому, що в цьому розвитку — разом із періодичними публікаціями УНСоюзу — важливу ролю грає Культурна Комісія УНСоюзу, яка нав'язує своє існування та свою працю до світлих традицій створеної 12-ою конвенцією в 1912-му році Просвітньої Комісії, і

Тому, що культурні потреби і можливості членства УНСоюзу і наших українських спільнот в ЗДА і Канаді ставлять сьогодні ширші і збільшені вимоги.

Тому отже Головний Уряд УНСоюзу рекомендує Гол. Екз. Комітетові переорганізувати Культурну Комісію УНС, поширити її репрезентантами наших центральних і виховних установ. Ця Комісія повинна відбувати бодай один раз у році свої наради та плянувати й рекомендувати Головному Урядові , зокрема, Головному Екзекутивному Комітетові відповідну культурну і виховну працю для добра членів УНСоюзу та українських спільнот в ЗДА і Канаді.

XIV. ЗАКРИТТЯ ЗАСІДАННЯ

Головний предсідник Й. Лисогір ствердив, що вичерпано всі точки парядку нарад і ніхто з учасників не зголошується до слова. За згодою приявних він закрив річні наради Головного Уряду УНСоюзу о годині 12.30 по полудні цієї п'ятниці, 24-го травня 1964.

Після цього учасники нарад відспівали український національний гимн „Ще не вмерла Україна."

Ярослав Падох, головний секретар

ПЛАСТОВІ ТАБОРИ У ВІННІПЕҐУ І МІННЕАПОЛІСІ

Пластова Станиця у Вінніпеґу влаштувала чотири літні табори для пластового новацтва та юнацтва, а саме:

Табір новачок, під назвою „Мишки - гризокнижки" відбувся в Українському Парку в Кемп Мортоні в днях 5—19 липня 1964 р. В таборі було 44 новачки два тижні. У склад команди табору входили: пл. розв. Маруся Саведчук — командантка, пл. розв. Галя Паламарчук — бунчужна, пл. розв. Софійка Качор — писар і виховниця, пл. уч. Марійка Геврик і пл. прих. Марта Гнатів — виховниці. Крім цього допомагали у виховній роботі пл. розв. Ака Котович і пл. розв. Віра Мельницька (по тижневі) та гніздова ст. пл. Оксана Ярко і ст. пл. Ляся Гвоздович. Виховним опікуном була пл. сен. Іванна Качор, а таборовим опікуном пані Стефанія Саведчук.

Офіційне відкриття табору і літнього сезону в Українському Парку відбулося 5-го серпня в присутності пластових новачок і молоді з УКЮ та представників Управи Парку оо. Добровольського і Р. Кисілевського. Пластову Станицю заступав пл. сен. А. Качор. До молоді промовляв о. шамбелян Р. Добрянський.

Двотижнева програма новацького табору була під знаком святкувань 150-ліття народження Т. Шевченка. З того приводу новачки, учасниці табору, під проводом своїх виховниць, зробили одне „добре пластове діло" у формі двох прогульок з концертом у честь Т. Шевченка до Вінніпеґ Біч і Гімлі. Ця спроба наших найменших „йти в народ" була успішна і заслуговує на окреме відмічення. Закриття табору, з окремою добре підготованою програмою, відбулося рівночасно з відкриттям табору новаків у неділю, 19 серпня 1964 р.

На закритті табору новачок був, крім батьків і гостей, митрополит Кир Максим Германюк, який теж виголосив глибоку змістом промову до зібраних батьків і всієї молоді (пластової і УКЮ) про потребу українського виховання молоді та про значення літніх таборів у виховній праці батьків і молодечих організацій. Митрополит був теж гостем новачок у часі їх таборування і подивляв їхні ручні роботи й „малярські" твори, оглядав новорозмальовані, заходом Пласт - Прияву, пластові кабіни, але найбільше був захоплений концертовою програмою новачок, якою вони його привітали.

На закритті табору командантка М. Саведчук подякувала батькам і управі Українського Парку за допомогу й співпрацю, а станичний, пл. сен. С. Корбутяк висловив признання команді й опікунам табору та управі Пласт-Приюту за їхню працю, рівночасно вітаючи новаків, які розпочали своє таборування.

Табір новаків, під назвою „Малі запорожці", відбувся в Українському Парку від 19-го липня до 2 серпня з участю 22 новаків.

Цей табір провадив, як комендант, пл. розв. Юрко Чучман, а в його відсутності, в другому тижні, пл. сен. Роман Сенчук. До команди входили ще пл. розв. Андрій Ільницький — бунчужний і пл. розв. Петро Срібняк — писар і виховник. Таборовим опікуном була пані О. Белей. Допомагали в підготові програми пл. сен. Зенон Гаврилюк і пл. сен. Іванна Качор. В обох новацьких таборах у навчанні співу помічною була пл. юначка Вірляна Кисілевська.

Новацький табір пройшов згідно з програмою. Крім новацьких проб умілостей, новакам зокрема подобалися рухові й теренові гри та довша прогулька до недалекого лісу.

На закриття таборів, пластового і УКЮ 2-го серпня новаки приготовила добру програму: сім юнаків віддекламували збірно вірш Р. Завадовича про Шевченка, новаки зробили батькам і гостям „несподіванку" і.., зовсім добре відспівали дві пісні: „Гей нумо хлопці до зброї" „Гей там на горі"... Свій виступ закінчили двома ефектовними руховими грами.

Закриваючи новацький табір, пл. сен. Р. Сенчук в імені Станичної Старшини попрощав новаків, подякував усім виховникам за вложену працю, підкреслюючи одночасно виховне значення таборів для всієї пластової молоді, а для новацтва зокрема. Комендантам табору в імені Станиці подякував голова Таборової Комісії.

Табори юначок і юнаків, під назвою „Зоря півночі", відбулися від 18-го липня до 2-го серпня в Міннеаполісі, ЗДА, спільно з пластунами і пластунками міннеапольської Станиці на скавтській площі, 15 миль поза містом. В обох таборах з Вінніпеґу взяло участь 50 осіб (по 25 осіб в кожному) враз із командою, не враховуючи юнацтва з Міннеаполісу. Оба табори, юначок і юнаків, були ведені окремо під окремими командантами і з окремими програмами.

Табір юначок провадила, як командантка, пл. сен. Галина Коваль. Бунчужною табору була ст. пл. Христя Гнатів, пл. юначка Марійка Ковалик була писарем, а до інструкторської кадри входили: пл. розв. Маруся Саведчук, пл. розв. Галя Паламарчук, пл. розв. Софійка Качор, пл. розв. Ія Левицька і пл. уч. Нуся Петришин. Ціла команда була обсаджена пластунками з Вінніпеґу. Зате команда в таборі юнаків була в руках пластунів з Міннеаполісу, за виїмком бунчужного.

Табір юнаків очолював як комендант пл. сен. Іван Колодницький, бунчужним табору був пл. розв. Лев Марунчак (з Вінніпеґу), ст. пл. Юрій Луцик — інструктор і головний бунчужний для обох таборів. Головним комендантом обох таборів був ст. пл. Вол. Бінкович, станичний Пластової Станиці в Міннеаполісі.

Оба юнацькі табори пройшли добре, згідно з наміченою програмою і внесли багато дечого нового для обох Станиць, тимбільше що це була зустріч пластунів з двох країв, ЗДА і Канади, а заразом двох „сусідів" Вінніпеґу і Міннеаполісу, й для закріплення добросусідських взаємин це матиме велике значення.

Всі табори підготовляла й ними опікувалася окрема Таборова Комісія при тісній співпраці управи Пласт-Приюту, всі з собою гармонійно співпрацювали і за цю працю і співпрацю належиться членам цієї Комісії і управі Пласт - Приюту та командам поодиноких таборів від імені батьків і Станичної Старшини щире спасибі.

А. К-р

З ЖИТТЯ НАУКОВОГО Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА

(Доповідь проф. д-ра Т. Мацькова)

Д-р Теодор Мацьків, професор Акрон університету, виголосив 23 квітня в залі НТШ в Ню Йорку, доповідь на тему „Лист Б. Хмельницького до цісаря Фердинанда III і його аналіза". У доповіді прелеґент торкнувся справи інтервенції Фердинанда III в справах Польщі у гетьмана Б. Хмельницького. Ще в початках шведської війни австрійський двір затривожився можливістю порозуміння шведів з козаками і радив полякам починати старання, щоб замиритися з козаками. З цих польських переговорів нічо не вийшло, і Ян Казимир просив цісаря взяти на себе це посередництво. Це саме дораджував і австрійський посол Лізоля.

17-го січня 1657 р. вислано до Хмельницького марціянопільського архиєпископа Петра Парчевича, якому додано як секретаря Хр. Маріяновича та 15 людей служби. Дорогою через Карпати, Ярослав, Сокаль, Дубно, Білу Церкву, Чигирин — ця місія прибула 1-го березня до Суботова, де просиділа близько два місяці. Хмельницький зручно використав побут Парчевича у себе та відповідними інтервенціями старався зашахувати і Царгород і Москву для своїх цілей. З черги прелеґент подав характеристику дій Хмельницького та насвітлив дипломатичну зручність гетьманського уряду.

Свою доповідь проф. Мацьків ілюстрував численними фотостатичними копіями документів часу, які то документи находяться у віденському державному архіві. Конференцію проводив проф. Б. Загайкевич.

Р. Кобринський

Українське радіомовлення в Польщі й Чехо-Словаччині

З повідомлень українськомовних газет „Наше Слово" з Польщі та „Нове Життя" з Чехо - Словаччини виходить, що в тих країнах є декілька постійних радіопрограм українською мовою. Щочетверга з Ольштина в Польщі надається 25-хвилинна радіопрограма українською мовою. Нею керує О. Колянчук — єдиний робітник у студії і той поза етатом, про що писало „Наше Слово" з 12 липня ц.р. Звідти передаються вістки, новини з життя українців у Польщі, дещо з УССР, концерти, виступи самодіяльних українських гуртків з усієї Польщі тощо. Програма скромна, бо її не субсидує влада. Дотепер відбулося вже 300 радіопередач. Слухачі домагаються, щоб авдиція була перенесена з робочого дня на неділю, бо „не кожний має можливість придбати приймач „Колібер" та носити його з собою".

Півгодинні програми українською мовою передають місцеві радіовисильні у Ряшеві, Люблині і Кошалині, раз на тиждень. Але ці „восвідські радіостанції" передають тільки на середніх хвилях і їх можуть чути лише ті, „хто живе в цих восвідствах і має репродуктор" — себто їх відразу транслюють дротами по мережі голосників, а не в повітря.

У Чехо-Словаччині є 15-хвилинна радіопрограма українською мовою у Сирницях. Загальний стан, отже й рівень програм усіх тих станцій такий: „Люди, які підготовляють програми українською мовою, роблять це за рахунок свого вільного часу, а навіть за рахунок свого відпочинку".

Такий жалюгідний стан українського радіомовлення в країнах „соціялізму", де — теоретично! — всі нації мали б бути рівноправними.

Табір юначок-сумівок у Барабу, Вис., видав журнал „Червона Калина"

З власної ініціятиви група юначок-сумівок у Відпочинково-виховному таборі „Червона Калина", в Оселі СУМА у Барабу, Висконсин, видала циклостилевим способом 14-сторінковий журнал „Червона Калина". Редактором цього журналу була сумівка Оксана Муха, всі автори — членки Осередку ім. М. Павлушкова в Шикаґо та поблизьких Осередків і Відділів СУМА. „Клич Шевченка — „Встане Україна!" — це зміст нашої праці. Під цим кличем, — читаємо в журналі, — відзначуємо 50-річчя УСС, 20-річчя УГВР, 20-річчя бою під Бродами та 10-річчя 500 українок, замордованих Москвою в Кінґірі. Сумівська молодь горда з досягнень своїх батьків, схиляє голови перед нашими героями та вірить, що — Встане Україна!" Журнал „Червона Калина" різноманітний тематично: крім передової та інформації про виховну програму, тут надруковані уривки з листів юначок, „Пізнаймо рослинний світ на нашому таборі" Ради Гринчук, новелька „Оксана" Ірини Петруняк, „Прогулька на господарство" М. Огаренківни, „Вірний" Лесі Лисик, звернення Табору Юначок СУМА до ГУ Братства Українських Січових Стрільців та ін. Журнал-одноднівка „Червона Калина" є цінним виявом ініціятиви молодих українок та виявом їх багатогранних здібностей і зацікавлень. Командантом табору була Іня Гікава, бунчужною Аніта Парашук, писарем Настя Шоробура.

● На Львівщині є нині 14 самодіяльних капель бандуристів, між ними наймолодша — 30-членна Капеля бандуристів „Діброва" у Львові. До її складу входять переважно учні технічних шкіл Львова.

Українська хроніка

● **Українські представниці** ввійшли до складу новоствореної у Сан Павльо, в Бразилії, жіночої організації з представниць 25 народів — „За Батьківщину". Організація постала з ініціятиви українки проф. Марії де Васконселос-Білинської. В серії видань цієї організації вже вийшли різні інформативні листки, між ними й „Україна — поневолений край", португальською мовою.

● **Видатний канадський англомовний поет Вилсон МекДоналд, представник старшої ґенерації, який за свої твори здобув визнання Д. Рассела і Р. Таґора,** — виступав 6-го вересня ц.р. на українській академії-концерті у Вінніпеґу в честь Тараса Шевченка. Він народився 1888 року, одружений з Анною Коломій; дотепер вийшло 14 збірок поезії МекДоналда. Недавно поет їздив у подорож на Україну, де відвідав могилу Кобзаря у Каневі. Він дуже добре знає творчість Т. Шевченка, кажучи: „Треба знати Батьківщину поета, щоб знати й самого поета".

● **На Пластовій Січі в Ґрефтоні, Канада,** відбулося посвячення нової каплиці, збудованої за оригінальним пляном молодого архітекта-пластуна І. Стецури, в гуцульському стилі. На каплиці встановлено хреста, що його уфундував підприємець, член Пластприяту, п. Віґер. Посвячення доконав Владика Ісидор в сослуженні католицьких священиків. На Пластовій Січі щойно закінчилися пластові табори.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПОЧАВ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ

Дітройт. — В День Праці 7-го вересня президент Линдон Б. Джансон, йдучи за традицією, почав свою виборчу кампанію промовою на площі Джана Ф. Кеннеді в Дітройті, де зібралися коло 100 000 осіб. Президент заявив, що контролю над атомовою зброєю мусить затримати в своїх руках Президент ЗДА, бо це є така важлива проблема, що її не можна б віддати в руки генералам, як це пропонує республіканський кандидат на президента Беррі Ґолдвотер. Президент у своїй промові говорив і про те, щоб американці забули про пристрасті та про різні суперечні інтереси, бо важливою справою тепер для американського народу є змагання до таких трьох цілей: „добробуту, справедливости і миру". Говорячи про контролю над атомовою енергією, Джансон заявив, що помилкою є твердити, що існує „звичайна атомова зброя", бо тепер кожна атомова зброя не є „звичайною традиційною зброєю", і тому ужиття якоїбудь атамової зброї могло б привести до руїни цивілізації. „Жаден президент ЗДА, — казав Джансон, — не сміє позбавити себе права рішати про ужиття атомової зброї". Модерна зброя в нічому не є подібна до давнішої звичайної зброї — твердив Президент. Коли б прийшло до першої атомової атаки, то в ній згинути могли б коло 100 мільйонів американців і більше як 100 мільйонів росіян. Наші міста були б в руїні, наші поля пусті, наші промисли знищені і всі наші надії зникли б. „Як довго я буду Президентом, я всіма засобами буду старатися, щоб той день ніколи не надійшов. Я не є першим президентом, що промовляв на цій площі, і я не хотів би бути останнім". Коли Джансон закінчив свою промову, він зійшов із трибуни та пішов між людей і вітався із присутніми, подаючи їм руку. Це спричинило клопіт секретній службі та поліції, які старалися охороняти Президента в цій 100 000-товпі. Президент у своїй промові натякав на заяву сенатора Беррі Ґолдвотера, який домагався, щоб ЗДА дали контролю над малою тактичною атомовою зброєю командантові збройних сил тих держав, що є членами НАТО. Президент прилетів до Дітройту літаком „Джетстар" на кошти Демократичного Крайового Комітету, бо його подорож була для партійних цілей. З Президентом була і п-і Джансон. Кошти лету цього літака виносять $524 на годину, а лет Дітройту і назад тривав 6 год. і 45 мінут. Треба пригадати, що попередні дандидати на президентів починали виборчу кампанію в День Праці на площі Кеділлек, яка тепер називається площею Джана Ф. Кеннеді. Президент Гаррі С. Труман промовляв там до 100 000 осіб в 1948-му році, Адлей Е. Стівенсон промовляв там в 1952 і 1956 роках, а Кеннеді вітали в Дітройту в 1960-му році кло 70 000 осіб.

13 арабських держав переводять конференцію „на вершинах"

Александрія. — 13 арабських монархів і президентів переводять від минулої суботи 5 вересня конференцію головно над справою спільної акції проти ізраїльського пляну звернути корито ріки Йордану, щоб наводнити пустиню Неґев. Єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер настоює, що спільна арабська акція мусить стати пробою і доказом єдности арабського світу. На такому самому з'їзді арабських володарів у січні ц. р. рішено не вести війни проти Ізраїлю з приводу Йордану, лише відвернути корито ріки Ярмуку, допливу Йордану, на території Йорданії, щоб зменшити в Йордані скількість води. Річ іде про фінансування того проєкту і його реалізацію. Однак між Єгиптом (Об'єднаною Арабською Республікою) та Савді Арабією є поважний спір за Ємен. Існують теж напружені відносини між Єгиптом та Сирією і Ливаном. Отож західні коментатори сумніваються, чи на тій „вершинній" арабській конференції прийде до вирішення спільної акції проти Ізраїлю.

СЕРБСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ВИШЛЕ СВОЇХ СПОСТЕРІГАЧІВ НА ВСЕЛЕНСЬКИЙ СОБОР

Рим (УПБ). — Сербська православна Церква висловила бажання післати на третю сесію Вселенського Собору, що почнеться 14-го вересня ц. р., своїх спостерігачів. Можливо, що й зголосяться ще інші православні Церкви в Секретаріяті для з'єднання християн та братимуть участь через своїх обсерваторів в соборовій сесії.

● **Індійський** уряд твердить, що Комуністичному Китаєві зовсім не залежить на мирному полагодженню кордонного спору. Китайські комуністи відкинули пропозицію Індії, щоб китайці забрали своїх адміністраторів з території, що її зайняли були збройною рукою і щоб ту територію „зневтралізувати" та обсадити китайськими й індійськими урядовцями та перевести в цій справі мирові переговори.

Спортові змагання на Союзівці

Закінчення зі стор. 1-ої

Андрію Кейбіду і цим самим стала знову першункою жінок. В конкуренції сеньйорів Константин Бень, змагун КЛК, виборов лаври першуна після перемоги у півфіналі над минулорічним першуном Богданом Стопницьким та після фінальної зустрічі, яка проходила на високому рівні і принесла йому виграну вислідами 6:4, 4:6, 6:1 над д-ром Володимиром Гуком, змагуном „Чорноморської Січі" з Нюарку. Серед юнаків став першуном Володимир Роговський, змагун КЛК, який переміг у фіналі Марка Душника, змагуна „Союзівки", вислідом 6:3 і 6:1. В цьому році відбулись теж першості хлопців з участю чотирьох найменших змагунів і перше місце серед них здобув Петро Кілдафф.

Змагання, що їх влаштував Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку на доручення УСЦАК, притягнули на Союзівку біля сотні змагунів та понад дві тисячі симпатиків „білого спорту". Ці традиційні вже українські першості тенісу почалися минулої суботи святочним відкриттям, на якому промовляли: інж. Богдан Рак — провідник змагань, інж. Володимир Кізима — містоголова УСЦАК, та Роман Слободян — головний касир УНСоюзу. Промови попередило піднесення прапорів під звуки американського і українського гимнів перед лавами виструнчених змагунів. Провід цієї вповні успішної імпрези був у руках досвідченого організатора цих кожнорічних змагань інженера Богдана Рака, голови Ради УСЦАК і голови КЛК, якому пильно допомагали в цьому інж. Тарас Грицай — член Ради УСЦАК, інж. Борис Левицький і Христя Боднар. До Змагової Комісії крім керівника першостей інж. Б. Рака, належали: інж. Володимир Кізима, дир. Ярема Попель — представник СУАСТ - Північ і д-р Володимир Гук.

Роздача нагород переможцям відбулася в понеділок по полудні. Лев Воробкевич одержав чашу УНСоюзу з рук Володимира Сохана, асистента гол. секретаря УНС. Люся Друневич — чашу „Союзівки" з рук її управителя Володимира Кваса, який доложив багато старань до повного успіху першостей і гостинного прийняття змагунів та гостей на Союзівці. Константин Бень, Володимир Роговський Марко Душник і Петро Кілдафф одержали чаші „Свободи і „Українського Тижневика" з рук редактора Зенона Снилика, який сам як активний змагун дійшов в конкуренції чоловіків до півфіналів. Учасниця всіх дотеперішніх першостей тенісу УСЦАК, Марія Душник уфундувала в цьому році чашу для найкращого змагуна за його спортову поставу. Цю нагороду призначила спеціяльна комісія Іванові Дурбакові і він одержав чашу з рук Марії Душник. Грамоти УСЦАК за три перші місця в кожній конкуренції вручав змагунам інж. В. Кізима, містоголова УСЦАК.

В суботу і в неділю відбулися теж на Союзівці плавацькі першості УСЦАК, якими проводили члени КЛК: інж. Володимир Гнатківський, як керівник і інж. Ярослав Рубель, як головний суддя. В неділю після полудня, коли фінали плавацьких змагань вирішили переможців, відбулося святочне вручення медалів УНСоюзу, якого довершив головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, промовивши перед тим коротко до учасників змагань. Медалі одержали пливаки за три перші місця в такому порядку: в конкуренції чоловіків 100 м грудним — Юрій Граб, Чарлі Джордж і Олександер Керницький; в конкуренції чоловіків 50 м довільним — Тарас Тулик, Юрій Граб і Роман Квасницький; в конкуренції жінок 50 м довільним — Даша Писарів і Марія Джордж; в конкуренції юнаків 50 м довільними — Чарлі Джордж, Роберт Кейбіда і Юрко Салдит; та в конкуренції хлопців 8—12 років на 25 м довільним — Іван Миган, Тома Скунмейкер і Андрій Джордх. Всі змагуни одержали теж грамоти УСЦАК з рук її голови інж. Володомира Кізими.

Закінчення цього великого спортового здвигу молоді на Союзівці відбулося в понеділок по полудні святочним апелем учасників і організаторів змагань, на якому промовляли: інж. Богдан Рак, інж. Володимир Кізима і Володимир Квас, який відповів на подяки управі Союзівки признаннями провідникам і змагунам за взірцеве переведення тенісових і плавацьких першостей.

Західня Німеччина відкидає протест СССР

Бонн. Західньо - німецький уряд відкинув в минулому тижні протест СССР з 11 липня ц. р. в справі участи Західньої Німеччини в надводній фльоті НАТО з різнонаціональною залогою та атомовими ракетами Поляріс. Західньо - німецька нота відкидає закид Москви начеб Німеччина зобов'язалася при своїй капітуляції, що не буде збрӧїтися. Західньо - німецький уряд стверджує, що перші Совєти зламали той воєнний договір, поставивши східньо-німецьку армію та залишивши в совєтській зоні власну велику збройну силу з атомовою зброєю. Західня Німеччина заявляє, що вона ніколи не зрікалася права берегти свою безпеку, а постійні совєтські погрози примушують Німеччину забезпечуватись. Західня Німеччина звертає увагу, що участь Німеччини у різно - національній фльоті в рамцях оборонної системи Атлантійського Союзу (НАТО) виключає можливість самовільного використання тієї фльоти та ще й для будьяких аґресивних цілей.

Греція і Туреччина зголосили взаємні скарги до Ради Безпеки ОН

Об'єднані Нації. — Греція зголосила наприкінці минулого тижня скаргу до Об'єднаних Націй проти Туреччини за переслідування греків у Туреччині, конфіскування їхнього майна та виселювання. З-посеред 12.000 греків, мешканців Істанбулу, турки виселили 1.000 осіб і вся тамошня грецька колонія живе в непевності завтрішнього дня. Турецькі власті не скривають, що з уваги на переслідування турецької меншини кіпрсько-грецьким урядом, переслідування греків в Туреччині є засобом натиску на Грецію, щоб вона відповідно впливала на кіпрсько - грецький уряд. В день після грецької скарги — також Туреччина зголосила до Ради Безпеки ОН свою скаргу, закинувши Греції, що вона зосереджує свої війська на островах Додеканезу, що нелеґально перекинула поважну кількість війська на Кіпр та що підбадьорює кіпрсько - грецького президента Макаріоса силою перевести розв'язку проблеми Кіпру і поставити світ перед доконаний факт. З уваги на День Праці в ЗДА Рада Безпеки ОН збереться в цій справі щойно в половині тижня.

У ВАШИНГТОНІ ЙДУТЬ НОВІ НАРАДИ ПРО ПІВДЕННИЙ В'ЄТНАМ

Вашинґтон. — В минулий понеділок 7 вересня ц. р., на сам День Праці, прибув з Південного В'єтнаму до Вашинґтону амбасадор генерал Максвелл Тейлор і зараз у тому самому дні перевів першу довгу нараду, на якій були приявні державний секретар Дін Раск, секретар оборони Роберт МекНамара, голова шефів об'єднаних штабів генерал Ерл Вілер, асистент Президента для справ міжнародної безпеки Джордж Банді і асистент державного секретаря для далеко - східніх справ Вільям Банді. Від часу призначення генерала Максвелла Тейлора на амбасадора у Південному В'єтнамі після Генрі Кебота Ладжа, Тейлор вперше прибув до ЗДА на консультації над дальшою політикою ЗДА у відношенні до Південного В'єтнаму. Заповіджений на минулий тиждень його приїзд припізнився у зв'язку з політичною кризою та публічними заворушеннями в Південному В'єтнамі. Таким чином ген. Тейлор привіз із собою звідомлення про останні події в Південному В'єтнамі, які глибоко стурбували керівні американські кола з уваги на можливість неґативного впливу тих подій на воєнні операції проти південно - в'єтнамських комуністів. Генерал Тейлор буцім-то вдоволений з останнього звороту у внутрішньо - в'єтнамській ситуації, коли-то генерал Нґуєн Хан вернувся до влади, як прем'єр, і вживає тепер заходів для створення цивільного уряду. Генерал Хан, який донедавна спирався виключно на військовиках, тепер звільнив деяких генералів з їхніх становищ та деяких спонукав зректися, пішовши назустріч вимогам буддитів, невдоволених, що генерали з часів правління Нґо Дінг Дієма, який проводив репресії проти буддистів, далі займали високі військові і цивільні становища. Теперішні наради у Вашинґтоні мають вирішити, чи буде збільшена американська допомога Південному В'єтнамові та чи будуть здійснювані пляни — заатакування так званого шляху Го Чі Мінга (північно - в'єтнамського ватажка), яким безперервно пливе постачання для комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі. Південно - в'єтнамські уряд і військове командування віддавна вимагає бомбардування того шляху та внеможливлення комуністам у Південному В'єтнамі і в Ляосі користуватись постійно довозом зброї і амуніції з Північного В'єтнаму і Комуністичного Китаю, але Державний Департамент — твердять американські газети — завжди противиться цьому, лякаючись реакції збоку Комуністичного Китаю. Генерал Тейлор має безпосередньо звітувати президентові Джансонові, — його перша авдієнція була визначена на вівторок 8 вересня.

Хрущов, вернувшись до Москви, повів кампанію проти Пейпінґу

Москва. — Нікіта Хрущов, вернувшись в минулу суботу 5 вересня з 10-тиденної візити в Чехословаччині, склав відразу заяву проти комуно-китайських територіяльних претенсій, що їх Мао Тсе-тунґ виявив у розмові з японськими соціялістами. Безпосередньо перед його відлетом з Праги появився спільний чесько-совєтський комунікат за підписами Хрущова й президента ЧСР Антоніна Новотного, де стверджено „повну однозгідність поглядів в усіх справах, основану на спільних цілях і спільній ідеології марксо-ленінізму". Що стосується скликаного на 15 грудня ц. р. до Москви з'їзду 25-ох комуністичних партій світу, то в тому комунікаті „з вдоволенням" стверджувалось, що „велика більшість братніх партій поділяють те саме становище". На нововлаштованому Шереметьєвському летовищі в Москві привітали Хрущова большевицькі „проміненти" з Леонідом Брежньовим на чолі. Брежньов, який саме вернувся з Італії з похорону шефа італійської компартії, Пальміра Толіятті, склав Хрущову звіт про свої розмови з новими керівниками італійської компартії. Совєтська й сателітська преса промовчала проголошений в Італії передсмертний меморандум Пальміра Толіятті з критикою однаково Пейпінґу, як Москви та, зокрема, з критикуванням внутрішньо - совєтських відносин і скликання згаданого вгорі з'їзду 25-ох компартій до Москви.

Італійські комуністи — проти Совєтів

Рим.— Померлий недавно на Криму лідер італійських комуністів Пальміро Толіятті коротко перед своєю смертю написав меморандум, в якому він заявився недвозначно проти проєкту Хрущова скликати на 15 грудня цього року до Москви конференцію 25 різнонаціональних комуністич партій для розглянення московсько - китайського контичних партій для розглянення московсько - китайського спору. Вийнятки з того меморандуму проголосив комунофільський італійський тижневик „Ль'Експрессо" та й цілий той меморіял буде проголошений в комуністичній пресі Італії. Станеться це всупереч наполегливим заходам Леоніда Брежньова, який, приїхавши на похорон Толіятті до Риму, переконував італійських комуністичних лідерів, щоб промовчали меморандум Толіятті та щоб не давали йому віри. Толіятті рішуче виступив проти ідеї „викляття" китайських комуністів та критикував совєтський режим за спутування тамошнього культурного і релігійного життя. Крім того, Толіятті звертав увагу, що „викляття" китайських комуністів мусить довести до гострого курсу диктаторського режиму в ССCP, до розколу в різних комуністичних партіях і до спутання — замість потрібного поширення — автономії тих партій. Загалом уважають, що за нового генерального секретаря італійської компартії, Луїджі Льонґо, ця партія поставиться до компартії СССР ще критичніше, аніж ставилась за життя Толіятті, який умів ладнати з Хрущовим.

● **Комуно - китайський** вантажний корабель „Го Пінґ", що значить „Мир", причалив в минулому тижні до порту Дар ес Салям в Танганьїці в південно-східній Африці, привізши автомати, скорострілі й амуніцію. Недавно Танганьїка і сфедерований із нею Занзібар дістали транспорти зброї від Австралії, Америки, Британії, Західньої Німеччини і Ізраїлю. Західні обсерватори здивовані, навіщо тим маленьким африканським країнам потрібні такі великі запаси зброї.

ТАРЗАН, ч. 5304. Сем погрожує Адамові!

Одного ранку Сем Вотерс приготовлявся до нових ловів. — Я маю вислідити більше тварин, — сказав він випадково.

— Слуги будуть стежити за вами під час моєї неприсутности...

— До речі, Стове, — він спокійно додав. — Я вбю вас, коли щонебудь станеться з Бетті!